Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA

Številka 8 – Leto XV – 28. februar 1976

V dvorani delavskega samoupravljanja v Avtoelektriki so se zbrali člani sveta Zveze komunistov iz vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Naj dinar ne bo edino merilo

Široko razvejana športno rekreacijska dejavnost je današnjemu delovnemu človeku nedvomno vse bolj in bolj potrebna, če hočemo, da bo v nenehno bolj onesnaženem okolju in s tem v vedno težjih življenjskih pogojih fizično dorasel svojim vsakodnevnim nalogam.

Kjer je to spoznanje že prodrlo v zavest, so rezultati prizadevanj za široko športno rekreativno dejavnost gotovo že vidni, saj se aktivna športna rekreativna dejavnost odraža tudi v delovnih organizacijah – na manjši obolevnosti tistega dela delavcev, ki v tej, ali oni športni zvrsti iščejo trdnejše zdravje in boljšo fizično pripravljenost.

Za ZP Iskra prav gotovo že velja, da sodi med tiste delovne organizacije, kjer je športno rekreativna dejavnost delavcev zelo vestranska in razvita. Toda kljub temu na tem področju ostaja neizkoriščenih še veliko možnosti, saj bi z bolj zavzetim delom na tem področju nedvomno lahko še precej bolj razširili krog tistih, ki z razumnim športno rekreacijskim udejstvovanjem skrbijo za svoje zdravje.

Pravkar minule XIV. zimsko -športne igre Iskre v Kranjski gori so po udeležbi tekmovalcev znova dokazale, da je v delovnih kolektivih naših TOZD veliko število aktivnih smučarjev. Seveda ti, ki sodelujejo na vsakoletnih tekmovanjih v okviru Iskre, ali na raznih sindikalnih prevenstvih, še daleč niso vsi. Ti so le del naših sodelavcev, ki z udeležbo na tekmovanjih le še pospešujejo svojo tovrstno športno rekreacijsko dejavnost, utrjujuč svojo fizično sposobnost za lažje premagovanje vsakodnevnih nalog.

Še trdnejši dokaz široke športne dejavnosti v naših vrstah so letne športne igre, kjer je tudi število sodelujočih veliko večje, za vsemi tekmujočimi pa vsekakor nekaj krat več tistih sodelavk in sodelavcev, ki gojijo to, ali ono športno panogo, zgolj v želji po boljši fizični pripravljenosti, po boljšem zdravju.

Tega ne smemo zanemariti, pač pa nasprotno le še nadalje razvijati, krepiti in razumeti kot korist celotne delovne skupnosti, saj je zdrav in telesno odporen delavec tudi jamstvo za boljšo storilnost dela.

Športna tekmovanja, kakršne so naše zimske in letne športne igre in pohod prijateljstva Iskrašev in planinstvo so najboljša agitacija za širšo športno rekreacijsko dejavnost, hkrati pa tudi ena izmed priložnosti za še večjo afirmacijo podjetja.

In če smo se dokopali do teh spoznanj, potem naj nam ne bo žal skromnega dinarja za krepitev naše športne dejavnosti, potem ne dovolimo, da bi dosedanji rezultati pri širjenju športne rekreacije odmrli, kot žrtev nerazumevanja te dejavnosti. Športna rekreacija koristi tako delavcu, kot tudi celotni delovni skupnosti.

Naj torej ne bo dinar edino merilo, zlasti ne, ker so bila sredstva že doslej vedno uporabljena razumno, varčno. C.–

Pogovor s predsednikom jugoslovanskega Sveta za zaščito okolja – dr. Alešem Beblerjem

Naš boj za okolje

Živimo in delamo vsak v svojem okolju. Zato ni vseeno, kakšno to okolje je, kakšen je zrak, ki ga dihamo, kakšna je voda, ki jo pijemo.

Še nekaj let nazaj si lahko vdihnil zrak s polnimi pljuči kadarkoli. Danes temu ni več tako. Ko smo obnavljali domovino, smo vedeli, da moramo zgraditi industrijo, da moramo najti delovna mesta za vsakega našega delovnega človeka. Industrijske hale so rasle kot gobe po dežju, pri tem pa smo pozabili, da vsaka taka hala mora imeti tudi dimnik, ali celo več dimnikov in, da ni vseeno, kakšna goriva pri industriji uporabljamo. Tako se je neštetokrat iz tovarniških dimnikov valil gost, črn dim, sedal na drevje in ga dušil; čebele, ki so iskale med, so v prašnikih našle svojo smrt, tudi v človeka se je zažrl. Načel je pljuča, ogrozil otroške dihalne poti, naredil iz zdravih rodov potomce, ki se nekaj let po rojstvu, nekateri celo kronično, otepajo z bronhitisom.

Tudi z vodami ni bilo drugače. Strupi, ki smo jih s fekalijami in odpadnimi vodami ter odplakami iz tovarn brezbrižno zlivali tako v naše tekoče, kot stoječe vode, so opravili svoje. Iztrebljali in morili so ribe in druge vodne živali pa tudi vodno floro. Namesto nekoč živih, bistrih voda danes tako že marsikje mrtve, umazane, blatne vode in nasičene z najrazličnejšimi kovinskimi in drugimi nesnagami.

Toda ni tako le pri nas. Tudi drugod v svetu so vedno pogostejši primeri zastrupitev zaradi onesnaženega človekovega okolja. Pravimo, da je pol poti k cilju zagotovljene, če se stanja zavedamo. Naš cilj je –izboljšati človekovo okolje, človeku omogočiti, da bo lahko živel in delal v zdravih naravnih pogojih.

Zato so naši zdravniki, politiki, gospodarstveniki sedli za skupno mizo, da bi se pogovorili in sklenili – naš cilj je odločno izboljšati naše okolje, da bo res zdravo, da pa pri tem tudi industrija ne bo trpela pretežkih posledic. V Beogradu je bil v ta namen ustanovljen zvezni Svet za zaščito človekovega okolja, katerega predsednik je dr. Aleš Bebler. Prijazno se je odzval naši prošnji za pogovor, ko se je komaj dan zadržal v Ljubljani.

Ali je varstvo okolja pri nas postala že resna in obvezna dejavnost, ali jo še vedno štejemo samo za dodatek, le za lepo romantiko?

Varstvo okolja je že dokončno izšlo iz časov romantike. To je bilo slišati že pred leti, danes pa postaja to resna skrb. Skrbeti moramo zanj, saj sedanje stanje občutimo kot breme, še zlasti stanje naših voda, zraka v industrijskih središčih in mestih.

To nemogoče stanje se odraža na pitni vodi, na vodi iz umazanih rek, celo na podtalnici. Zato je voda, ki jo uživamo, zelo klorirana, kar pa seveda ne uničuje vseh škodljivih glivic, na drugi strani pa tudi sam klor škodi prebavnim organom.

Posledice nezdravega človekovega okolja so slabo zdravje ljudi v industrijskem središču in večjih mestih, grozeč porast bolezni dihalnih organov, kronični bronhitisi, alergije pri otrocih in podobno.

Glede industrije pa se vprašujemo, če ne bi bilo ceneje, da bi opravljalo čistilne naloge celotno gospodarstvo, namesto, da vsako podjetje zase čisti svoje odpadne vode. Zdaj se namreč pojavlja, da so podjetja začela svoje odpadne vode čistiti sama. V Sloveniji bi jih od jeseniške železarne navzdol našteli nad 100. Tudi mesta čistijo odpadne vode in tu naj predvsem

(Nadaljevanje na 2. strani)

Odmev Titovih besed

Razgovor, ki ga je imel nedavno predsednik Tito z urednico zagrebškega Vestnika Daro Janeković, je ponatisnil ves jugoslovanski tisk, pa tudi v svetu je vzbudil silno velik odmev. Kaj ne bi o njem in ob njem razmišljali tudi mi, saj nam ne daje samo cele vrste dragocenih odgovorov na pereča vprašanja, ampak nam ponuja tudi dragocen pogled na način Titovega mišljenja in pristopanja k problemom.

V razgovoru je znova prišla do polnega izraza vsa Titova veličina, obenem pa tudi njegova preprostost, skromnost in stvarnost. Medtem ko se ne moremo znebiti vtisa, da je Titova novinarska sobesednica sama poskušala ob Titu uveljaviti tudi sebe in ga skoraj oblegati s celo panoramo vprašanj, je Tito vselej, pa četudi je odgovarjal na vse podrobnosti tudi sam podrobno, ohranjal svoj vseobsegajoči smisel za celovitost. Da, skoraj bi lahko rekli, da smo pod marsikaterim Titovim odgovorom, pri vsej njegovi državniški in revolucionarni ravni, začutili same sebe. Ni torej nič čudnega, če je prenekateri zavestni delavec, samoupravljalec v naši socialistični družbi, ko je prebiral odgovore, menil: „Kot, da mi je Tito to vzel z jezika!"

Svetovni komentarji so seveda najbolj hlastno planili po Titovi izjavi, češ da se tudi po njem ne bo v Jugoslaviji nič spremenilo, ker je upostavljeno kolektivno vodstvo SFRJ. Gotovo je to tako in v tem pogledu se varajo vsi, ki mislijo drugače. Toda kljub vsemu bistvo ni v tej naši organizacijski osnovi za bodoče, ampak prav v spoznanju, ki smo ga včasih izražali celo z nekoliko poenostavljenimi navdušenimi gesli: Mi smo Titovi, Tito je naš! Veličina Titovega nastopa v naši nacionalni in revolucionarni zgodovini je bila v tem, da je resnično poosebil vse največje vrednote našega ljudstva v pogojih našega časa in da je tudi zdaj vse naše bivanje prežeto s Titovim delom in gledanjem. Morda je prav največja zasluga Titovega dejstvovanja zato v tem, da je poslej med nami vsemi nekaj Titovega, da smo v nečem Tito mi vsi.

Tito je v intervjuju obravnaval zelo raznolika vprašanja, od vprašanj o krepitvi ZKJ in kadrovskih vprašanjih, o marksistični vzgoji in osebnih krivicah, o delu in bogatenju, o sredstvih množičnega obveščanja, o naši skupnosti nasploh in o položaju moških in žensk v naši družbi posebej. Poglobljeno je bilo iskanje človečnosti v našem sistemu, odločna je bila kritika nehumanosti in odtujenosti do katere vodi svetovna mentaliteta potrošništva. Hkrati pa je brez olepševanja pribil: revolucija je nekaj drugega kot mirno življenje.

Marsikatera vprašanja, ki se jih je lotil, niso lahka in tudi iz sedanjega Titovega razgovora je bilo jasno, da naša družba, čeprav socialistična, ni brez notranjih težav in protislovij, toda obenem je Tito ob vsakem vprašanju nakazal žarek upanja, tudi pošteno oceno, tudi ključ do rešitve. Titova metoda dojemanja življenja in revolucije je v tem, da nerešljivih vprašanj ni. To tudi odseva Titov optimizem v odnosu do domače družbene stvarnosti in do mednarodnih vprašanj.

Tito se je v razgovoru še posebej dotaknil vprašanja novinarstva in obveščanja. V njegovi kritiki nekaterih plati našega novinarstva pa je bilo tudi znamenje njegovega velikega zanimanja za to zvrst, potrdilo njegovega končnega zaupanja v jugoslovansko socialistično novinarstvo. Z zavestjo samokritičnosti in obenem z občutkom povečane odgovornosti vključujemo v ta široki krog novinarstva tudi našo Iskro, pa čeprav gre za sorazmerno majhno in ne splošno, amapk le industrijsko glasilo. Toda, ali ni toliko večji pomen našega glasila prav v tem, da smo industrijsko glasilo konkretne delovne skupnosti in s tem prva transmisija delavskega samoupravljanja? Prav mi bomo morali izpolniti marsikaj, kar je Tito v svojih besedah nakazal.

M. O.

Plodno delo Komunistov v Avtoelektriki

Pred nekaj dnevi je bila v ISKRI – Industriji avtoelektičnih izdelkov Nova Gorica druga ustanovna konferenca sveta zveze komunistov. Udeležili so se je vsi člani sveta ZK, predsedniki družbenopolitičnih organizacij, glavni direktor Jože Eržen in gost konference – organizacijski sekretar pri občinskem komiteju ZK Nova Gorica Stojan Vodopivec.

Zbrani komunisti so bili iz vseh sedmih TOZD in DSSS kolikor jih ima Avtoelektrika in sicer: Tovarna malih zaganjalnikov, Tovarna velikih zaganjalnikov, Tovarna delovnih sredstev, Tovarna generatorjev in elektronike, Delovna skupnost skupnih služb – vse v Novi Gorici ter tovarna AET Tolmin, Tovarna vžigalnih tuljav in druge opreme Bovec in Tovarna žarnic Ljubljana.

Najprej so komunisti sveta ZK poslušali poročilo o sprejemu in podpisu poslovnika o oblikovanju, organiziranosti, nalogah in pristojnosti ter o načinu delovanja sveta ZK delovne organizacije ISKRE–Avtoelektrike. Za tem pa je podal dosedanji sekretar sveta ZK Štanko Komel poročilo o delu ZK v pretekli dvoletni mandatni dobi in naloge, ki stojijo pred novoizvoljenimi vodstvi OOZK. V svojem poročilu je povdaril, da je bilo delovanje sveta ZK in OOZK v pretežni meri učinkovito in plodno, vendar je bilo opaziti v nekaterih primerih, da ZK ni odigrala tiste vloge, ki bi jo lahko ob angažiranosti celotnega članstva.

Razveseljivo je dejstvo, da se je članstvo ZK v Avtoelektriki močno okrepilo. V času volilne konference leta 1973 je organizacija ZK v Iskri–Avtoelektriki štela le 14 članov, danes pa šteje ta organizacija že 203 člane, kar pomeni, da se je v zadnjem mandatnem obdobju povečalo članstvo za 129 članov, oziroma za 174 %. Vendar bo tudi v nadalje ena glavnih nalog obnavljanje in pomlajevanje vrst zveze komunistov. Prepričani so, da bodo nadaljnje poglobljeno delo in osebni zgledi sprožili med mladimi večje zainteresiranje za vstop v zvezo komunistov. Komunisti Avtoelektrike niso pustili mimo v preteklem mandatnem obdobju nobenega važnega dogodka. Vedno so bili prisotni, pa naj je bila to politika kadrovanja, gospodarjenje in ne nazadnje sprovajanje ustave in razvijanje samoupravnih odnosov. Prav pri uvajanju nove ustave so komunisti v ISKRI precej pripomogli k temu, da so se organizirali v takšni obliki, ki omogoča racionalnejšo delitev dela, boljše izkoriščanje delovnega časa in sredstev, ter večjo produktivnost in razvoj. Komunisti v tej DO so se in se zavedajo, da ne smejo in ne morejo biti zaprti v dvoriščne okvire, ampak da jim družba ZK na čelu nalaga odprtost in s tem možnost integracij.

Tudi na tem področju uspehi niso izostali, saj so se v letu 1974 in 1975 priključile v delovno organizacijo Avtoelektrike še tovarna AET Tolmin, bivše kovinsko posjetje Trenta iz Bovca in tovarna „Žarnice" in Ljubljane.

Vse te integracije omogočajo branžni organizaciji ISKRE – Avtoelektrike boljšo izkoriščenost delovnih sredstev, večjo delitev dela ter lajša problem prostorov, predvsem pa delovne sile in s tem družbeni standard. Poleg neposrednega angažiranja za stabilizacijo in dvig gospodarstva v ISKRI Avtoelektriki, so našli tudi čas za idejno in politično izobraževanje in usposabljanje vseh članov ZK, novosprejetih članov in kandidatov za sprejem v ZK. Na raznih takih seminarjih so slušatelji veliko pridobili, saj znanje že uporabljajo in ga bodo uporabljali v vsakdanji praksi delovnega in političnega življenja. Na tej konferenci je v plodni razpravi več članov dopolnilo sekretarja sveta, Stojan Vodopivec pa je povdaril, da mora novo vodstvo ZK še plodneje nadaljevati delo in posvetiti vso skrb izobraževanju članov ZK.

Za novega sekretarja sveta ZK v Avtoelektriki so izvolili Maksa Milavca, dolgoletnega člana organizacije ZK.

M. Rakušček

Del tekmovalk, ki so štartale na krajši progi prve, se je dodobra nahladil zaradi okvare elektronske merilne naprave (K reportaži o XIV. zimsko-športnih igrah Iskre v Kranjski gori na 7. in 8. strani).

Naš boj za okolje

(Nadaljevanje s 1. strani)

omenim Subotico, kjer čistijo odpadne vode skupno z industrijo. Tudi v Ljubljani že deluje 16 lokalnih čistilnih naprav za posamezne dele mesta.

Poseben problem so prav gotovo industrijska središča, npr. Mežiška dolina, ki jo imenujemo tudi dolina smrti, saj je zaradi svinčenih hlapov vegetacija že skoraj izumrla. Težki primeri so še Jesenice, Celje, Posavski revirji. Vsekakor je problem tehnologije za čistilno tehniko. To so težke in dolgoročne naloge naših tehnologov. V Boru, Trepči, Zenici, ki so kot kotli dima, je vse polno strupenih plinov. Vsaka termocentrala spusti v zrak ogromne količine žveplovega dvokisa in drugih sestavljenih kemikalij, da se človeku zvrti v glavi, ko pomisli na to, kaj vse je v dimu central, ki jih kurijo z lignitom. Tudi stroncij, ki je eden izmed najhujših strupov.

Seveda so to mednarodni, ne le naši problemi energetike. Ob tem se poraja vprašanje, kako proizvajati dovolj energije na način, da ne bomo sami sebi naredili preveč škode, saj se je doslej dogajalo, da smo vodno energijo pridobivali tako, da smo uničevali najlepše doline!

V Sloveniji se pripravljamo, da bomo uničili nekaj najlepših dolin – na primer dolino Soče. Tudi nuklearna energija ima svoje probleme za okolje zaradi žarčenja. Poseben problem in nevarnost se pojavljata pri dovozu goriva za te centrale in odvozu izrabljenih gorilnih elementov. To konkretno velja tudi za novo jedrsko elektrarno v Krškem. O tem problemu smo se pogovarjali tudi v zvezi z rudnikom urana v Žirovskem vrhu. Tudi tam prihaja do odpadne jalovine, ki je radioaktivna.

Kaj bi bila po vašem mnenju energija bodočnosti?

Predvsem mislimo na sončno energijo, ki je najbolj čista in perspektivna, toda moja teza je v tem poglavitnem odnosu nuklearne proti sončni energiji, da se pogosto odražajo tudi negativni interesi kapitala. Primer: v ameriškem centru pod vodstvom učenjakov so zahtevali 3,5 milijonov dolarjev za razvoj sončne energije. Denarja pa niso dobili, kar pomeni, da ameriški kapital za to ni zainteresiran, saj dokler ni sončne energije, kupujejo pri njih centrale za nuklearno energijo, kar jim razumljivo prinaša ogromne zaslužke. Vendarle razvoj – vsaj upajmo – le gre v smeri sončne energije.

V Beogradu je bil 23. in 24. januarja z mednarodnim festivalom znanstvenih filmov o energetiki povezan tudi simpozij o vrstah energije, od nafte in premoga, prek vode do najsodobnejših oblik energije. O vsaki izmed vrst energije smo organizirali posebno razpravo, v kateri je imel uvodno besedo vodilni strokovnjak s tega področja. Simpozij smo organizirali skupaj z jugoslovansko sekcijo svetovne zveze za energetiko.

Kakšne so bile še druge akcije jugoslovanskega odbora za človekovo okolje lani in kakšnih se lotevate letos?

Včasih se razburjamo okrog konkretnih vprašanj, na primer lani smo se lotili vprašanja industrijskega onesnaževanja okolja v obmorskih krajih Omišlju in Raši, vendar žal z našimi predlogi nismo prodrli, čeprav je bilo vlaganje v čistilne naprave sorazmerno nizko. Slovenska skupina se je zavzemala zlasti za zaščito planinskih dolin, za dolino Radovne, katero so hoteli zajeziti, pa je slovenska skupnost za zaščito okolja to preprečila. Ta skupnost se zavzema tudi za sistem zaščitenih narodnih parkov, saj je res čudno, da npr.: bohinjska dolina še danes ni zaščitena tako, da lahko posameznik kupi katerikoli kos zemlje v tem predelu in na njem sezida vikend. Člani te skupnosti so se zavzemali tudi za obvozno ljubljansko cesto, s katero bi Ljubljano razbremenili prahu in izpušnih plinov!

Jugoslovanski odbor si dalje prizadeva, da bi v Srbiji, predvsem v Beogradu, rešil problem onesnaženega ozračja, saj beograjsko ozračje onesnažuje tudi žveplov dvokis, ki ga veter nosi iz Bora proti Beogradu.

Letos smo poleg tega organizirali štiri posvetovanja, od katerih je bilo eno posvečeno problemu onesnaženih voda, saj se nam zdi, da je trenutno najbolj tragična prav usoda voda, ki so še bolj onesnažene, kot zrak sam.

Imeli smo tudi posvetovanje o ekonomiki čiščenja voda, v okviru katerega smo se še posebej posvetili konkretnemu vprašanju porečja Save, kot največje jugoslovanske reke. Za čisto reko so se zavzele zveze mest, pa tudi republike, po katerih teče.

Podprli so pobudo, naj pride do posvetovanja republik in mest prav zaradi tega vprašanja. Sam sem prosil našo skupščino, da bi bila pobudnik posvetovanja. Savo naj bi postopno čistili, začenši od izvira. Seveda je to dolgoročen program, vendar je pomembno, da program je in, da vemo, kje moramo pričeti.

Seveda pa se pri preprečevanju onesnaževanja okolja pojavlja vprašanje, ali naj bi posamezne veje industrije preprečevale to onesnaženje same, ali naj bi bilo preprečevanje skupna naloga celotne industrije.

Poznate veliko primerov industrijskega onesnaževanja po svetu? Ali bi lahko navedli nekatere najbolj krizne in le-te primerjali z nekaterimi najbolj zagatnimi primeri pri nas doma?

Zelo je izboljšal zrak in tudi Temzo London. Nemci Rena še niso očistili. Na zahodu torej niso dosegli kdo ve kaj, razen lokalnih uspehov. Ljudje so zaradi slabega zraka umirali tudi v Pittsburgu. Zrak pa je slab tudi v Beogradu, zato predvidevajo za celotno ogrevanje Beograda plin in toplovod.

Rad bi doživel čas brez kroničnih bronhitisov. Mislim, da bi s sodobno tehnologijo lahko dosegli več. Kot dober primer naj naveden Sarajevo, ki je v kotlini, pa so tam vendarle uspeli zrak zelo izboljšati.

No, to so samo slučajno nabrani primeri. V tujini je verjetno še največ uspelo Švedom, ki so izredno metodični in petični.

Ali je naša socialistična družba torej že spoznala, da je nujno treba ukrepati v tej smeri in, da končno čistilne naprave, kljub stroškom, le niso odvečna, nedonosna vlaganja?

Mislim, da bi družba kot celota, morala narediti dosti več. Menim, da se za boljše človekovo ozračje borimo premalo uporno. Več pričakujemo od najodgovornejših družbenih faktorjev, od zbornic, svetov, organizacij. Bolje bi moralo biti tudi komunalno varstvo okolja. Mislim, da bi dosledna politika odgovornih organizacij veliko pripomogla k boljšemu ozračju. Doslej smo marsikaj spregledali, naj omenim samo visoke carine za čistilne naprave, ki so v marsikaterem primeru preprečile nakup teh, tako pomembnih naprav.

Tudi v družbenem načrtu bi to moralo najti svoje mesto. Sedaj je potrebno samo določiti politiko – zlasti zveznih organov.

Res, čiščenje vode in zraka je za samo industrijo in energetiko nerentabilno, če pa upoštevamo škodo, ki jo onesnažen zrak in voda povzročita v poljedelstvu, gozdarstvu, turizmu, da zdravja ljudi niti ne omenjamo, potem se tehtnica nagne v drugo smer.

Kaj lahko naredi vsak posameznik, kaj Iskra kot celota za človekovo boljše in bolj zdravo okolje ?

Vsak lahko nekaj naredi, krajani, občine, podjetja. Kjer pa posamezniki ne morejo rešiti problema sami, ga je treba reševati na ravni republike. To so primeri – gradnja trboveljskega dimnika, Ilirska Bistrica in njena afera okrog vode, ki sta jo zastrupljali tovarna Lesonit in tovarna organskih kislin. V tem primeru so problem po dveh letih končno rešili, saj sta podjetji dobili kredite, s katerimi si lahko nabavita opremo. Tudi carinski predpisi so se temu prilagodili – skratka: če je dobra volja, je vse, tudi najtežje probleme, lahko rešimo v prid človeka in njegovega okolja. Prepričan sem, da bo tem prizadevanjem vselej sledil tudi tako velik kolektiv kot je Iskra.

Mara Ovsenik

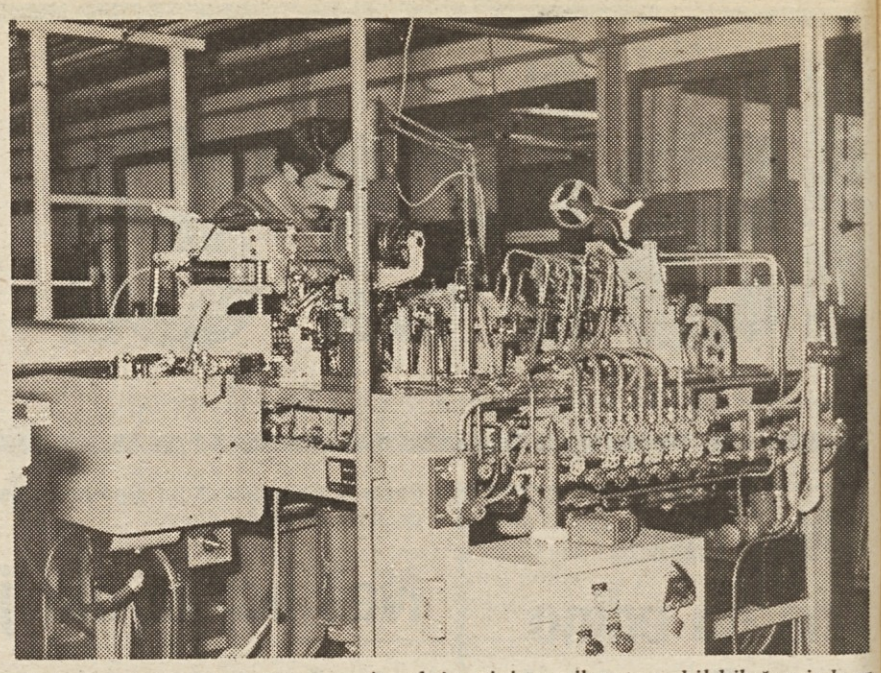

Del avtomatične naprave za proizvodnjo miniaturnih avtomobilskih žarnic brez podnožij.

AVTOELEKTRIKA, TOZD „ŽARNICE“

Spet nova proizvodnja v Iskri

Že letos štiri milijone miniaturnih avtomobilskih žarnic brez podnožij

V novih tovarniških prostorih Iskre–TOZD Žarnice v ljubljanskih Stegnah so te dni končali s poskusno proizvodnjo miniaturnih avtomobilskih žarnic, ki nimajo več običajnih podnožij. Gre za novo tehnologijo, kjer sta oba električna odcepa neposredno iz žarnic hkrati tudi zunanja kontakta. Tako imajo žarnice manj napak, odpadejo vse tiste, ki jih povzročajo slabo prispajkana podnožja in pa slabo zlepljeni baloni na podnožja. Mimo tega je zlasti pomembno, da je proizvodnja precej cenejša, ker je pač sestavnih delov manj.

Nove vrste žarnic so si v svetu že pridobile potrebno veljavo. Najbolj napredna avtomobilska industrija jih že uporablja npr. avtomobili ford, opel itd, pri nas pa jih namerava vgraditi v armature Crvena zastava in sicer v avtomobile zastava 101.

V Iskri je proizvodnja novih vrst žarnic popolnoma avtomatizirana. Skupek strojnih avtomatov izdela v eni uri približno 2000 kosov, pri čemer sta potrebna samo dva visoko kvalificirana delavca, ki nadzorujeta potek proizvodnje od začetne do končne stopnje. Za primerjavo napredka velja omeniti, da nekaj starejši strojni avtomati, ki izdelujejo klasične miniaturne avtomobilske žarnice s podnožji izdelajo v eni uri le 1.200 kosov, pri vmesnih stopnjah in nadzoru pa je zaposleno 12 kvalificiranih strokovnih moči.

Nove žarnice izdeluje Iskra po mednarodnih ICE in DIN normah, kajti naših še ni. Izdeluje za zdaj 6, 12 in 24 voltne, vse pa so 3 vatne. Namenjene so predvsem za razsvetljavo in kontrolo delovanja v avtomobilskih armaturah, seveda pa se jih da uporabljati tudi za druge namene, skratka povsod tam kjer so bile doslej klasične miniaturne žarnice s podnožji.

Iskra bo letošnjo proizvodnjo skoraj v celoti namenila za izvoz, kajti domačih potreb za sedaj še v glavnem ni. Izdelala bo približno 4 milijone kosov v eni izmeni, če pa bo seveda dovolj naročil ne bo nobenega problema za podvojitev ali celo potrojitev proizvodnje. Povpraševanje v tujini za te vrste žarnic je veliko, zlasti v Zahodni Nemčiji.

Mimo nove proizvodnje bo TOZD Iskre – Žarnice, ki zaposluje 270 delavcev izdelala letos še 12 milijonov drugih vrst avtomobilskih žarnic, od tega je približno 25 odstotkov proizvodnje namenjeno za izvoz.

Marjan Kralj

Z MLADINSKEGA SEMINARJA V POREČU

Izredno kritično o problemih

Ena izmed največjih nepravilnosti v naših družbi je ta, da vlagamo sredstva le v stroje in objekte, na delovnega človeka pa smo skoraj povsem pozabili. Žal je ta problem v veliki meri prisoten tudi v Iskri, najhuje pa ga občutijo prav mladi. Zanje vsi govorijo, da bi morali biti nosilci napredka in akcij, vprašanje pa je, kaj smo naredili, da bi to mladi tudi resnično postali.

Mladinski seminar v Poreču je opozoril tudi na druge številne probleme, kot so na primer osebni dohodki, nagrajevanje, dodeljevanje stanovanj, izobraževanje, napredovanje mladih v službi itd.

Hotel Delfin v Poreču je bil v petek, soboto in nedelio, 20., 21. in 22. februarja že drugič gostitelj mladinskih funkcionarjev iz Iskre. Potem ko je bil oktobra lani tamkaj izredno uspel seminar mladih Iskra Commerce, se je zanj odločila tudi mladinska koordinacijska konferenca celotnega ZP. Podobno kot prvi seminar, je tudi ta uspel, čeprav so imeli mladi nekaj pripomb, zlasti na račun izčrpnosti predavanj.

Drugi dan seminarja je približno 80 mladinskih aktivistov iz domala vseh Iskrinih TOZD obiskal generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs. Spregovoril jim je o gospodarjenju naše organizacije v minulem letu ter v zvezi s tem opozoril, da smo kljub gospodarski krizi poslovali zadovoljivo, če ne celo kar uspešno.

Največ pozornosti je namenil vlogi mladih v Iskri, organizacijskim spremembam v Iskri, zunanje-trgovinski menjavi, inflaciji, akumulativnosti ter zlasti prihodnjim usmeritvam Iskre.

V zvezi z branžnimi spremembami je direktor Hujs poudaril, da je ta korak nadvse ugodno vplival na gospodarjenje naših temeljnih organizacij, seveda pa je še vedno nekaj težav, ki jih nismo mogli rešiti čez noč. Z njimi se bomo morali dokončno spoprijeti še letos. Med najpomembnejše uspehe je uvrstil delen prenos dejavnosti IC na branže in TOZD, približanje marketinške dejavnosti delovnim organizacijam in večjo povezanost med raziskovalno-razvojno dejavnostjo in neposredno proizvodnjo.

Leto 1975 je bilo za Iskro zelo pomembno tudi zato, ker smo sprejeli dve ključni odločitvi glede naše prihodnje usmeritve, ali bolje rečeno, glede razširitve in specializacije našega proizvodnega programa. Ti ključni področji sta mikroelektronika in računalništvo

„S tem, ko smo se odločili za mikroelektroniko“, je dejal generalni direktor, „smo naredili prvi korak, glavno delo pa nas zdaj šele čaka. Naslednji korak je v tem, da bomo združili sredstva za uresničitev projekta mikroelektronike, o vsem ostalem pa se bomo morali dogovoriti in sicer letos, ob sprejemanju srednjeročnega načrta za poslovanje Iskre do leta 1980.“

V zvezi z računalništvom je Jože Hujs omenil, da smo šele na začetku, najpomembnejše pa je, da smo sprejeli osnovno vizijo naše prihodnosti. Izdelati bomo morali podrobne načrte, ki pa jih bomo uspeli uresničiti le, če bomo vso pozornost namenili izobraževanju ljudi, torej kadrom.

Direktor Hujs je mladim aktivistom spregovoril tudi o združevalnem procesu Iskre in Gorenja v SOZD EKI. Osnovni vzrok za delni neuspeh pri uresničevanju samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev obeh zduženih podjetij je v tem, da smo skušali naenkrat premostiti vsa razpotja. Zdaj je osnovno to, da spoznamo, kje so naše skupne točke, teh točk pa bo iz leta v leto več, končni cilj in želja delavcev v Iskri in Gorenju ter v širšem slovenskem prostoru pa sta znana in jasna.

Za generalnim direktorjem je na seminarju spregovoril direktor področja za organizacijo Erik Vrenko. Mladim je obširno pojasnil pomembnosti načrtovanja, kot instrumenta upravljanja ter v zvezi s tem namenil največ pozornosti prav oblikovanju in pomenu srednjeročnega načrta v Iskri. V nadaljevanju se je dotaknil zlasti tistih problemov, s katerimi se bodo srečevali mladi v TOZD pri sprejemanju srednjeročnih načrtov.

Po uvodnih predavanjih so udeleženci seminarja zastavili Jožetu Hujsu in Eriku Vrenku številna vprašanja. Le-ta so se nanašala med drugim na željo po odcepitvi semiških Kondenzatorjev in Industrije elementov za elektroniko, na področje mikroelektronike in računalniške tehnike, na razvojno-raziskovalno dejavnost, razgovor pa je nanesel tudi na kadrovsko problematiko, Iskrino interno banko, kot tudi na vlogo mladih pri oblikovanju, sprejemanju in uresničevanju srednjeročnih načrtov.

V zvezi s sklepi in željami nekaterih tovarn, predvsem semiške, da izstopijo iz branže IEZE, se je na seminarju izkristaliziralo stališče, da bo v tej branži zaradi njene raznovrstnosti po sestavi potrebno čimprej najti ustrezne organizacijske oblike, ki bi temeljile na dohodkovnem načelu povezovanja.

Padlo je tudi vprašanje, zakaj Iskra še vedno ni ustanovila lastne interne banke, in da praktično še nismo prišli nikamor. Direktor Hujs je povedal, da moramo odgovor poiskati v objektivnih in subjektivnih težavah, osnovni problem pa je v tem, da so nas zadrževali zlasti nejasni predpisi o bančni dejavnosti.

Tudi med razpravo je direktor Erik Vrenko obsežno spregovoril o vlogi mladih v zvezi s srednjeročnim načrtom dejavnosti Iskre in opozoril na tri osnovna področja dejavnosti

(Nadaljevanje na 3. strani)

Generalni direktor ZP Jože Hujs govori mladim.

ISKRA –
ŠIROKA POTROŠNJA –

odbor za medsebojna delovna razmerja skupnih služb razpisuje 5 prostih delovnih mest v finančno – računovodskem področju:

saldokontist, obračun OD, finančna operativa, stroškovno knjigovodstvo, blagajnik.

Pogoji: končana ekonomska srednja šola, 2 leti prakse na podobnih delovnih mestih.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Stanovanj ni.
Nastop takoj ali po dogovoru.
Delovna mesta so v Škofji Loki.
Ponudbe pošljite na naslov: Iskra – Široka potrošnja, kadrovska služba, Kidričeva 66 (LTH), 64220 Škofja Loka p. p. 55 (tel. 60-681).

Obisk mladih predstavnikov JRT

Ljubljanska RTV je 16. februarja omogočila dvodnevni obisk Slovenije predstavnikom mladinskih redakcij jugoslovanske RTV. Iz vsake redakcije RTV bratskih republik je bil prisoten po en predstavnik, iz Ljubljane pa več. Izmed slovenskih mest so si za ogled izbrali Kranj, kjer so potekali razgovori s predstavniki ZSMS. Naše mesto ni bilo izbrano slučajno, saj je znano, da je mladinska organizacija aktivna na vseh področjih.

V Iskrini tovarni telekomunikacij, kjer so tudi potekali razgovori, je goste sprejel in pozdravil predsednik mladine Elektromehanike Brane Smolič. Razgovor je posegel na vsa področja delovanja mladih v kranjski občini. Prisotne smo podrobneje seznanili z delovanjem OK KS Stražišče ter organiziranostjo in oblikami delovanja mladih v ZP Iskra in „Sava". Sekretar OK ZSMS Andrej Lapanja je seznanil goste s potekom delovnih akcij ter z vlogo mladih v stabilizacijski politiki.

Obiskovalci so se predvsem zanimali za zastopanost mladih v delegacijah, za aktivnost mladih komunistov, kot tudi za način in potek njihovega izobraževanja. Govorili so tudi o načinu informiranja v šolah in delovnih organizacijah, pri čemer je vladalo živo zanimanje za konkretne oblike informiranja v Iskri. Gostje so si nato ogledali film „To je Iskra" ter proizvodnjo v ATC na Laborah. Na magnetofonski trak so zabeležili nekaj razgovorov z mladimi iz TOZD ATC ter z nekaterimi predstavniki mladih Elektromehanike. Želeli pa so vedeti tudi, kako se pri nas vživljajo mladi iz drugih republik v svoje novo življenjsko in delovno okolje. Še posebno so njihovo pozornost pritegnili tudi problemi in prednosti uvajanja WF sistema ter s tem v zvezi dvig produktivnosti.

Ob koncu obiska so gostje poudarili, da morajo mladi še več kot doslej prispevati k skupnim naporom naše družbe za vsesplošni napredek ter biti pri tem še bolj samoupravno zastopani.

Silvo Sladič

Predstavniki ZSMS na obisku v Iskri.

IZREDNO KRITIČNO O PROBLEMIH

(Nadaljevanje z 2. strani)

mladih. To so: oblikovanje, usklajevanje in uresničevanje načrtov.

V popoldanskem delu seminarja je mladim spregovoril tudi sekretar sveta ZK SOZD EKI Stane Preskar. Mladim je na enostaven in konkreten način pojasnil družbeno-politična dogajanja v Iskri in vlogo družbenopolitičnih organizacij pri reševanju določenih stvari.

V poznejši razpravi je prisotne zanimalo predvsem, kako poteka proces združevanja Iskre in Gorenja, zakaj je ponekod opaziti mrtvilo v delovanju DPO in podobno.

Po mnenju udeležencev seminarja je bil najbolj zanimiv in konkreten tretji, to je zadnji dan srečanja v Poreču. V razpravi, ki sta jo vodila predsednik in sekretarka Iskrine mladinske organizacije Miloš Pavlica in Marina Glavan, je bilo izrečenih mnogo kritičnih pripomb na različna področja delovanja v Iskri. Največ očitkov je bilo slišati na račun razpona med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki v Iskri, na račun tega, kako imajo lahko nekateri delavci tako visoke OD, zakaj obstajajo takšne razlike med poprečnimi OD po posameznih industrijah itd. Po mnenju mladih aktivistov bi bilo treba zaradi določenih nepravilnosti sprožiti politično odgovornost nekaterih posameznikov.

Izredno kritično so spregovorili tudi o nagrajevanju, določanju osebnih ocen, reševanju stanovanjske problematike, izobraževanju, napredovanju mladih v službi, med drugim pa tudi o oblikah in vsebini seminarjev. Poudarili so veliko vlogo, ki jo imajo seminarji pri informiranju in izobraževanju mladih, pomen seminarja pa je tudi ta, da se mladinski aktivisti vsaj enkrat, ali dvakrat na leto dobijo na enem mestu ter izmenjajo mnenja in izkušnje s svojih delovnih področij.

Sklepi seminarja

1. Mladi menimo, da bo potrebno poslovno organiziranost ZP Iskra prilagoditi ustavnim načelom dela in sredstev. Nujno je potrebno izdelati programski koncept razvoja posameznih branž, posebno v branži elementov zaradi teženj po odcepitvi Kondenzatorjev in Zmaja iz te industrije.

2. Glede na značaj industrije, v kateri programi hitro odmirajo, mladi menimo, da je potrebno še intenzivneje delovati pri razvijanju novih programov. Zato bo potrebno poleg zunanjih znanstvenih institucij in lastnih razvojnih zmogljivosti zagotoviti hitrejše vključevanje mladih strokovnjakov v razvojno delo. Mladi bomo intenzivneje kot doslej sodelovali v procesu združevanja sredstev za nove programske koncepte.

3. Mladi nismo zadovoljni z realizacijo Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v SOZD EKI. Menimo, da je potrebno proces združevanja pospešiti predvsem na področjih:
- zunanje trgovine
- nabavnih organizacij
- servisnih dejavnosti
- specializaciji programov.

4. Mladi se sprašujemo, zakaj še niso bili izvršeni sklepi o ustanovitvi Iskrine interne banke! Menimo, da je potrebno takoj pristopiti k realizaciji teh sklepov, še posebno v sedanjem trenutku, ko so se zaostrili pogoji v plačilnem prometu.

5. Mladi po vseh Iskrinih OO ZSM se bomo intenzivno vključili v procesu sprejemanja srednjeročnega načrta v ZP Iskra. Posebno pozornost morajo vse OO ZSM posvetiti delu na srednjeročnem načrtu, ki obravnava:
- programsko-razvojne perspektive
- stanovanjsko politiko
- politiko izobraževanja
- družbeno prehrano
- otroško varstvo
- zdravstveno zaščito delavcev
- delitev OD in dohodka
- humanizacijo delovnega okolja.

6. Mladi se bomo aktivneje vključili v delovanje ZK. Posebno pozornost bomo posvetili družbeno-političnemu izobraževanju in sprejemanju mladih v ZK.

Mladi premalo občutimo delovanje članov ZK, še posebno mladincev. Zato bomo skupaj z OO ZK delovali za aktivnejše vključevanje mladih komunistov v delo OO ZSM. Kot posebno obliko družbeno-političnega izobraževanja bomo razvijali marksistične krožke in seminarje za usposabljanje mladih komunistov. Drobež

Jožetu Prežlju v slovo

Spet je kruta smrt posegla v naše vrste. Iztrgala nam je Jožeta Prežlja, dolgoletnega plodnega sodelavca, borca, strokovnjaka in predvsem dobrega tovariša.

Jože Preželj se je že mlad zapisal našemu revolucinarnemu boju. Kot hrabrega in predanega borca so ga l. 1944 poslali v letalsko šolo v Sovjetski zvezi. Pridobil si je novega znanja in izkušenj in nato v našem vojnem letalstvu dosegel čin podpolkovnika, z nadaljnim študijem pa se je dokopal do visokega strokovnega znanja v elektroniki.

Kot tak je Jože Preželj l. 1964 prišel v Iskro in ob strokovnem znanju in obvladanju tujih jezikov uspešno deloval najprej na področju mednarodnih kooperacij, potem kot pomočnik generalnega direktorja ZP in nato kot glavni direktor tedanjega Zavoda za avtomatizacijo. Tu ga je prvič prizadela poklicna bolezen in po zdravljenju ga je pot iz Iskre zanesla v daljni Tokio, kjer je kot znanstveni svetnik delal na jugoslovanjski ambasadi. Tudi tu je ostal zvest Iskri in ji posredoval nova spoznanja in dosežke v elektroniki.

Po treh letih službovanja v Tokiu je kot direktor reorganiziral Iskrino firmo v Londonu, od tam pa je pred časom prišel v našo firmo v Trstu, da bi tudi tu koristno uporabil vse svoje strokovno znanje, izkušnje in uresničil zamisli, ki mu jih ni manjkalo.

Toda sredi neumornega dela in sredi uresničevanja načrtov ga je strla prezgodnja smrt in ga iztrgala iz naše srede, kjer je nastala globoka vrzel.

Spet smo izgubili dobrega zvestega in plodnega sodelavca, strokovnjaka in ustvarjalca, čigar dela nas obvezujejo, da ga bomo ohranili v svetlem, trajnem spominu.

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

Zgled, vreden posnemanja

SNEG PONAGAJAL TUDI V LIPNICI

Zaradi težav z visokom novozapadlim snegom ca. 70 cm) in ker ni bilo mogoče dobiti (kljub moderni tehniki 20. stol.) ustreznih naprav za odstranjevanje snega so režijski delavci TOZD Mehanizmi v Lipnici sami skidali sneg na tovarniškem dvorišču in v okolici tovarne. Tako sta bila potrebna dostava in odvoz materiala omogočena že 16. 2. ob 8. uri. S tem je bil zagotovljen tudi normalen potek proizvodnje.

16. in 17. t. m. ni prišlo na delo 20 delavcev, ki se vozijo z avtobusom iz Radovljice, saj sneg na cesti Radovljica - Kropa kljub vsej moderni mehanizaciji kar 2 dni ni bil spolužen. S tem je bilo izgubljenih 184 ur. Splačalo bi se priporočiti pristojnim organom, da bi se zgledovali po hitrosti del pri omenjenem primeru. Ali imamo res toliko denarja, da si lahko poleg ostalih težav „privoščimo" še takšnele transportne? Predvsem pa prizadeto DO na tem območju zanima, kdo je za to odgovoren in kdo jim bo povrnil nastalo gospodarsko škodo.

V. B. R

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

Proizvodni dosežki v januarju

V začetku leta se v proizvodnji navadno pojavljajo večje težave kot med letom. Tudi v letošnjem letu so se začeli v sredini januarja pojavljati problemi zaradi pomanjkanja repromateriala. Proizvodne probleme so večali tudi neizdelani zvezni predpisi, oz. so bila izdelana samo navodila, ki so jih dobivale banke tako, da še vedno ni rešen uvoz po režimu ULB in LB. Posebno težko je s pošiljkami za telefonijo, ker je hkrati vključenih več režimov – med njimi tudi taki, ki še niso definirani.

Stalno nas spremlja tudi problem financiranja proizvodnje tako, da se proizvodnja že ustavlja, ker ni potrebnih sredstev za repromaterial.

V preteklem letu se je podjetje reorganiziralo, zato je tudi potrebno, da spremljamo našo organizacijo združenega dela razdeljeno po panogah. Podjetje je sestavljeno iz panoge telekomunikacij, panoge merilno regulacijske tehnike in TOZD ERO. Poleg gornjih panog imamo še skupino TOZD (Merilne naprave, SP, Orodjarno, Vzdrževanje in DS SS), ki predstavljajo dopolnilno dejavnost k naši organizaciji.

Elektromehanika je v januarja 1976 ostala pod planom oz. za 1,2 %. Plana niso dosegle naslednje TOZD: Elektronika za 54,7 %, Elektrooptika za 45,7 %, obrat SP za 21,3 %, ATC za 13,8 %, obrat TEL za 12,9 %, ERO za 6,8 %in Vega za 0,5 %.

Stara Elektromehanika je uspela realizirati eksterno proizvodnjo z 99,7 % in je ostala pod planom za 458.819 dinarjev.

V bodoče bomo poskušali voditi tudi realizacijo interne proizvodnje, v kolikor bodo TOZD uspele skupno s skupnimi službami pravočasno zbrati podatke. Kajti samo vestno delo in čista slika eksterne in interne proizvodnje nas lahko spreminjata in vodita k uspešnemu delu.

Izpolnitev plana eksterne proizvodnje po TOZD

TOZD		Plan eksterne proizvodnje	%
ATC	– domača	53,500.000	86,2
	– koop.	–	–
ATC	– skupaj	53,500.000	86,2
TEA		17,199.000	123,6
TEL		6,265.350	87,1
TEN		7,780.000	104,9
ELEKTRONIKA		4,698.660	45,3
ELEKTROOPTIKA		5,010.000	54,3
MSO		9,000.000	100,6
IPT		3.150.000	175,9
TELEKOMUNIKACIJE		106,603.010	94,2
ŠTEVCI		28,710.000	109,4
MEHANIZMI	– domača	2,983.750	126,7
	– koop.	–	–
MEHANIZMI	– skupaj	2,983.750	126,7
INSTRUMENTI	– domača	8.794.500	103,4
	– koop.	1.286.000	92,1
INSTRUMENTI	– skupaj	10,080.500	102,0
STIKALA	– domača	9,374.000	88,6
	– koop.	8,375.000	130,7
STIKALA	– skupaj	17,749.000	108,5
VEGA		8,616.000	99,5
MRT		68,139.250	107,6
ERO	– domača	20,044.465	80,5
	– koop.	5,255.535	141,7
ERO	– skupaj	25,300.000	93,2
MERILNE NAPRAVE		898.150	139,1
SP		549.590	78,7
ORODJARNA		–	–
VZDRŽEVANJE		–	–
DS SS		–	–
SKUPAJ		201,490.000	98,8
	– domača	186,573.465	96,2
	– koop.	14,916.535	131,2
SKUPAJ 1		161,770.840	99,7
SKUPAJ 2		23,779.160	90,3
SKUPAJ 3		185,550.000	98,5
SKUPAJ 4		15,940.000	103,0

1 – Elektromehanika v starem obsegu
2 – pridružene TOZD s skupnim žiro računom
3 – 1+2 TOZD s skupnim žiro računom
4 – pridružene TOZD z lastnimi žiro računi.

Fizično povečanje eksterne proizvodnje je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta v branžni organizaciji 32,8 %, v Elektromehaniki v starem obsegu pa 27,0 %. Največje povečanje proizvodnje beležimo v Elektrooptiki 550 %, TEN s 441 %, Merilnih napravah 209 %, TEA s 175 % in MSO s 172 %. Najslabši rezultat pa se kaže v Elektroniki v Horjulu, ker so izdelali za 68,7 % manj kot v lanskem januarju.

Proizvodni načrt eksterne proizvodnje znaša v februarju 231,612.000 din, kar je za 14,9 % več kot so bile naše načrtovane januarske naloge.

Prepričani smo, da smo sposobni naše naloge uspešno izvršiti, samo če bodo ustrezne službe uspele pravočasno priskrbeti potrebna finančna sredstva, da bo lahko nabavna organizacija pravočasno priskrbela potrebni repromaterial za proizvodnjo.

Vsakih dvajset dni obišče delavce novogoriške Iskre potujoča knjižnica, ki deluje v okviru temeljne kulturne skupnosti občine Nova Gorica. Letošnje leto je po obiskih te knjižnice že drugo po vrsti, delavci pa si z velikim zanimanjem sposojajo knjige. Ob zadnjem obisku si je sposodilo 160 delavcev, vseh vpisanih pa je že preko 340. Na posnetku: Avtobus potujoče knjižnice na dvorišču novogoriške Iskre.

Z OBISKA V NAŠI BEOGRAJSKI FILIALI

Najboljši se mora vsak dan potrjevati in kakovost tudi dokazovati

Mrzel zimski dan je bil, ko sem prišla v Beograd. Prav v kosti se je zajedal mraz, zdelo se mi je, da mi bodo zmrznili tudi lasje. In ko sem v Iskrini izložbi v Beogradu v ulici Obilićev vijenac 26 zagledala fen, mi je ob misli na njegovo toploto kar lažje prenašati pravo sibirsko zimo.

Vstopila sem v Iskrino poslovalnico, kjer me je najprej pozdravil prijazni poslovodja Radivoje Tomić, imenovan Čano, ali tudi Črni. Res je Čano zelo črn, tako lasje kot oči so vranje črne, vendar pa njegov malce orientalski izraz skriva po srcu pravega, zvestega Iskraša. V pogovoru je namreč povedal, da je v Iskri zaposlen že 19. leto.

V. d. direktorja beograjske filiale – Vukota Samadić.

Čano je poudaril, da ima svoj poklic rad, da mu poznanstvo z velikimi krogom ljudi tudi pri delu pomaga, seveda pa je najvažnejše, da proizvodni program izdelkov zelo dobro pozna in da zna kupcu ob nakupu prav svetovati.

Dejal je tudi, da najrajši in najlažje prodaja izdelke kranjske Iskre in, da druge izdelke sprejema tako, kot si to s svojo kvaliteto zaslužijo. „Vsakemu delavcu rad nudim toliko pomoči pri plasmaju in prodaji njegovega proizvoda, kolikor je on svojega truda vložil v ta izdelek. To pomeni, kolikor boljši je izdelek, toliko rajši ga prodajam!“

V Beogradu, kjer se je Iskra zelo razvejala, saj je naša filiala v začetku letošnjega leta odprla že tretjo prodajalno – imajo pa tudi servis – je zaposlenih okrog 160 ljudi. Pravijo, da beograjska filiala pokriva petino Iskrinega tržišča v domovini. Zato smo Črnega povprašali še, kako je s kvaliteto Iskrinih proizvodov.

„Mislim, da bi morali gledati takole: široka potrošnja je veliko bolj izpostavljena kritiki, saj recimo radioaparati, televizorji, mešalci in stabilizatorji prihajajo v gospodinjstva in se uporabljajo vsak dan. Za vsako najmanjšo napako pa je, seveda, vsakdo ogorčen in svoje ogorčenje pove tudi v službi prijatelju in tako se krog kritike veže. Seveda pa je dejstvo, da kvaliteta res ni vedno taka, kot bi morala biti, to dokazujejo tudi nalogi naših servisov. Želim si, da bi vsakdo, ko dela nek' proizvod, delal tako natančno, kot da ga dela zase.“

Vprašala sem še, po katerih artiklih je trenutno največ povpraševanja. Tudi tokrat je bil Čane kar hiter: „To je pravzaprav relativno; v zadnjih dveh mesecih je zagotovo največ zanimanja za stikalno uro pri dvotarifnem števcu, za časovne releje, zelo pa nam primanjkuje tudi selenskih stavkov.“

V poslovalnici sem se pogovarjala še z Gordano Radovanović, blagajničarko. Dejala je, da je dela kar dovolj, da pa so tudi dohodki kar dobri.

Res je imela Gordana v času mojega obiska dosti kupcev, zato je nisem več motila. Moj naslednji obisk je veljal najbolj zaposlenemu v filiali Beograd – saj sem ga iskala kar vse dopoldne, dobila pa sva se šele kasno popoldne – v.d. direktorju filiale Vukoti Samardžiću. Vprašala sem ga, kako je zadovoljen s poslovanjem te največje Iskrine filiale v preteklem letu.

„Poslovanje v preteklem letu je bilo več kot dobro, saj ocenjujemo, da je bila tretjina Iskrinih izdelkov plasirana prav na področje Srbije. Mi, seveda, nismo bili zadovoljni in smo še naprej iskali možnosti razširitve tržišča, še naprej smo iskali pot do kupca. Tako smo odprli poslovalnice v Prištini, Novem Sadu, v Nišu, – to zadnje predstavništvo smo popolnoma opremili in tudi osamosvojili.“

Po reorganizaciji, zaradi odhoda h kupcu, smo v zadnjih štirih letih na področju ožje Srbije odprli še pet prodajaln in šest servisov. Ta ekspanzija je, seveda, dala rezultate tudi v prometu. Glavno politiko smo usklajevali z Iskra Commercom mi, sami, iz filiale. Rezultati so bili dobri, vendar v Beogradu, v filiali, še nismo zadovoljni. Mislimo, da nimamo dovolj vpliva na politiko proizvodnje in na politiko cen. Radi bi vplivali tudi še na razvoj, saj menimo, da tržišče najbolje poznamo tisti ljudje, ki smo nenehno na njem. Verjetno se v finalu skozi plačilo proizvodov na trgu pozna, kaj je najbolj potrebno in v kakšno smer naj razvoj gre. Premalo vpliva imamo tudi na kvaliteto. V naši proizvodnji je nekaj izdelkov, katerih kvaliteta je padla, zelo pa pogrešamo tudi rezervne dele, zaradi pomanjkanja katerih je kvaliteta še bolj pomembna. Na tržišču pa se srečujemo tudi z zapiranjem le-teh, saj se tržišča pogosto zapirajo v svoje tržne okvire in to ustvarja nove probleme.

S kakšnimi problemi ste se v preteklem letu srečevali in kakšnih izboljšanj si želite letos!

„Mislim, da Iskra v zadnjem času ni razvila dovolj novih proizvodov, ki bi jih morala dati na tržišče in ki bi bili opaženi. Na terenu tudi nismo zadovoljni z reklamo in propagando, zato apeliramo na neposredne proizvajalce, da povečajo reklamo za boljši plasman svojih prooizvodov.

Iskra kot celota tudi nima dobro rešenega sistema nagrajevanja, takega sistema namreč, ki bi stimuliral kvaliteto in produktivnost. To bi bilo potrebno urediti, saj tudi na terenu vidimo, kako potrebno bi bilo.

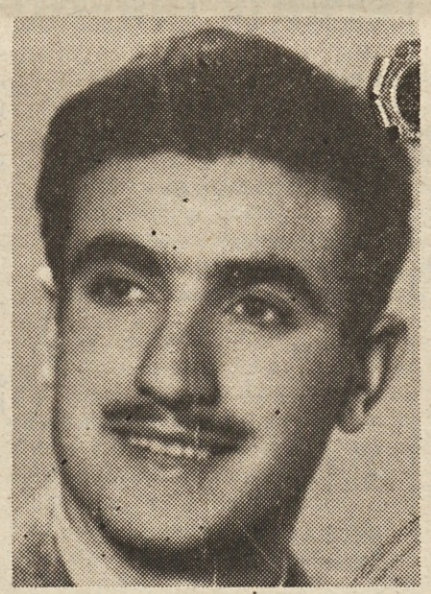

Poslovodja beograjske trgovine – Radivoje Tomić.

Počasni smo tudi v novih smereh samoupravljanja, v sporazumevanju tako znotraj Iskre kot med Iskro in Iskrinimi posameznimi tržnimi organizacijami. Nekatere delovne organizacije na našem področju so v tem pred nami, in tudi to vpliva na poslovnost.“

Kakšna je po vašem mnenju možnost za še nadaljnje širjenje Iskrinega tržišča?

„Iskrine kapacitete so za jugoslovansko tržišče prehitro rasle in sedaj domači trg ne more več absorbirati vse proizvodnje, zato moramo iskati predvsem nove možnosti za izvoz.“

Kako je z Iskrinimi servisi?

„Iskra mora razširiti tako reprodukcijo, kot tudi servisno mrežo. V reprodukcijo mora vlagati veliko več sredstev, če želi zadržati vodečo funkcijo v svoji veji. Za zaključek bi še dodal, da je Iskra res ena vodečih firm v svoji veji, vendar menim, da mora to vsak dan tudi potrjevati in dokazovati.“

Tako je menil v.d. direktorja filiale Beograd Vukota Samardžič.

Ko sem odhajala, mi kar niso šle iz misli besede Vukote Samardžiča, da namreč trg najbolje pozna tisti, ki je na njem nenehno. Zato tudi najbolje ve, katere slabosti izdelkov so najbolj kritizirane, katere kvalitete najbolj hvaljene. Zakaj mu torej ne bi prisluhnili!

Mara Ovsenik

Skrb za kadre

Najrentabilnejša naložba je investicija v strokovne kadre, je zapisal trdo, toda resnično misel gospodarstvenik. Tega se dobro zavedajo v Tovarni gospodinjskih aparatov v Škofji Loki. Zlasti so zainteresirani za to vprašanje, ker čutijo večno pomanjkanje strokovnjakov.

400 članski kolektiv štipendira letos osem rednih štipendistov in triindvajset izrednih dijakov in študentov na srednjih, višjih in visokih šolah. Tako upajo, da bodo precej kadrovskih vrzeli pokrili v strokovnih službah s temi bodočimi strokovnjaki. Sicer na razpise imajo kar uspešen odziv, toda povpraševanje po strokovnjakih med Ljubljano in Škofjo Loko je veliko, predvsem pa prijavljeni odstopijo od prijav na razpise zaradi prenizkih osebnih dohodkov. Zato bodo skušali posebno pozorno urediti ta problem sedaj, ko znova ocenjujejo delovna mesta. Doslej namreč režijci niso bili analitično ocenjeni, sedaj pa jih bodo zajeli v to vrsto stimulacije.

Precej pa tudi vlagajo v tekoče izpopolnjevanje kadrov s pomočjo ažuriranja in izpopolnjevanja znanja na seminarjih in tečajih. Predmetnik teh poglabljanj znanja je kaj pester. Tako seminarji s področja WF, tehnoloških postopkov, oblikovanja delovnih mest, vrednotenja dela, učinkovitosti dela, statističnih metod, vzdrževanja in tujih jezikov. Do pred nedavnim so tudi prirejali s pomočjo Centra za kovinsko in automehansko stroko v Škofji Loki tečaje za interno polkvalifikacijo. Tako izobraževanje ob delu tudi finančno stimulirajo, ker se zavedajo, da na področju tehničnega znanja ne sme biti stagnacije.

Predvsem pa menijo, da bodo morali še mnogo narediti za izobraževanje na delovnem mestu. Premalo je namreč, če mojster pokaže novemu delavcu, kaj in kako naj dela. Predvsem bi bilo treba novim delavcem omogočiti spoznati strukturo, organizacijo in funkcioniranje tovarne. Poleg tega naj bi se na uvajalnem seminarju spoznali s svojimi samoupravnimi pravicami in dolžnostmi. Tako izobraževanje tudi ne bo smelo mimo varstva pri delu, ki je važen faktor za varstvo delavcev in njegovega zdravja.

Sicer pa zadnji čas zelo skrbijo, da je zaposlovanje zelo intenzivno. Tako so lani zaposlili le 10 novih delavcev, čeprav so razširili proizvodnjo. Skrbijo pa seveda tudi za dobro počutje delavcev, za standard na delovnem mestu in doma. Zato so lani kupili 5 postelj v samskem domu in najemnino regresirajo.

Vendar imajo tudi probleme. Med novozaposlenimi se je lani pojavilo nekajdolgoprstnežev, kipa so jim prišli hitro na sled in se jih znebili po kratkem postopku.

V kadrovski službi niso najbolj zadovoljni s strokovnimi službami v ZP in v branži. Pričakujejo bolj poenoteno delo s pomočjo strokovnjakov ZP in le nekaj statistik, ki jih vsako leto pripravijo.

Kotar

Dejavnost Fakultete za elektroniko na področju izobraževanja ob delu

Odzvali smo se vabilu na tiskovno konferenco, ki jo je 20. februarja organizirala ljubljanska Fakulteta za elektrotehniko. Seznanili so nas z dejavnostjo na področju izobraževanja ob delu, o problemu širšega sodelovanja z industrijo ter o popularizaciji znanosti. Sodelovali so predstavniki ZP Slovenske železarne in nekateri predavatelji.

Dnevno časopisje, ki bolj ali manj verno sledi dogajanjem v našem gospodarstvu, je večkrat obveščala o mačehovskem, če ne celo nerazumljivem in neracionalnem odnosu naših OZD do sodelovanja s fakultetami.

Videti je, da se precej naših strokovnjakov ne zaveda, da razvoj na vseh področjih prehiteva rutinsko prakso, ki jo strokovnjak – pa naj bo še tako zavzet – dobiva ob vsakdanjem delu.

Razumljivo je, da z vsakdanjim delom preobremenjen delavec ne more slediti najrazličnejšim tehničnim dosežkom, ki se rojevajo kot gobe po dežju. Če v tovarni ne bi bilo potrebno menjati strojev – bi to pomenilo stagnacijo, neprilagajanje tržnim zahtevam, končno celo neizogiben finančni polom. Dejstvo je, da se tega povsod zavedajo, zavest o racionalnosti spremljanja razvoja pa še zdaleč ni tako vkoreninjena.

- Nobena skrivnost ni, da kupujemo preživelo, nesodobno opremo, da v nekaterih delovnih organizacijah prevladuje mišljenje o zavidljivi kvaliteti vsega, kar je tuje. Izkušenj, ki so že marsikomu sedle na vrat, ne manjka. O njih pišemo, krožijo opozorilne informacije pa vendar z njimi še zdaleč ni opravljeno. Nekatera vodstva delovnih organizacij, krmarijo politiko tehnološkega razvoja. Ni jih več veliko, so pa še. Ni potrebno posebej poudarjati, da so takšne, ali podobne, težnje v ostrem nasprotju z vsemi samoupravnimi socialističnimi rešitvami velika ovira za splošen družbeni razvoj, ki ga s skupnimi močmi skušamo pospešiti.

Drugo plat problema predstavljajo neurejeni organizacijski forumi, kanstituirani z namenom pomagati OZD, ki želijo slediti sodobnemu tehnološkemu razvoju. Dejstvo je, da naše fakultete želijo in hočejo sodelovati z delovnimi organizacijami, ki potrebujejo bodisi nasvet, ki presega znanje v industriji zaposlenih strokovnjakov, bodisi pripravo novega tehnološkega postopka.

To področje sodelovanja naj bi obsegalo tudi seznanjanje strokovnjakov z najnovejšimi tehnološkimi dosežki, kadar se delovna organizacija sooči z nujnostjo nabave, ali rekonstrukcije strojnega parka.

In glavno: – želja po izobraževanju je prerasla v potrebo. Svetovni gospodarski in tehnološki razvoj nujno vplivata tudi na naše razmere. Strokovnjak, ki bi se lahko zadovoljil z diplomo, ne obstaja več. Brez stalnega izobraževanja brezpogojno zaostane ne le on, pač pa slabo vpliva tudi na delovno organizacijo, kjer je zaposlen.

Na tiskovni konferenci, kjer je problematika sicer zajela le Fakulteto za elektrotehniko, so v zvezi s tem poudarili, da je treba takoj organizirati ustrezno obliko dopolnilnega študija ob delu.

Da to niso prazne papirnate besede, dokazuje odličen obisk dopolnilnega študija ob delu, ki ga je ta fakulteta organizirala za ZP Slovenske

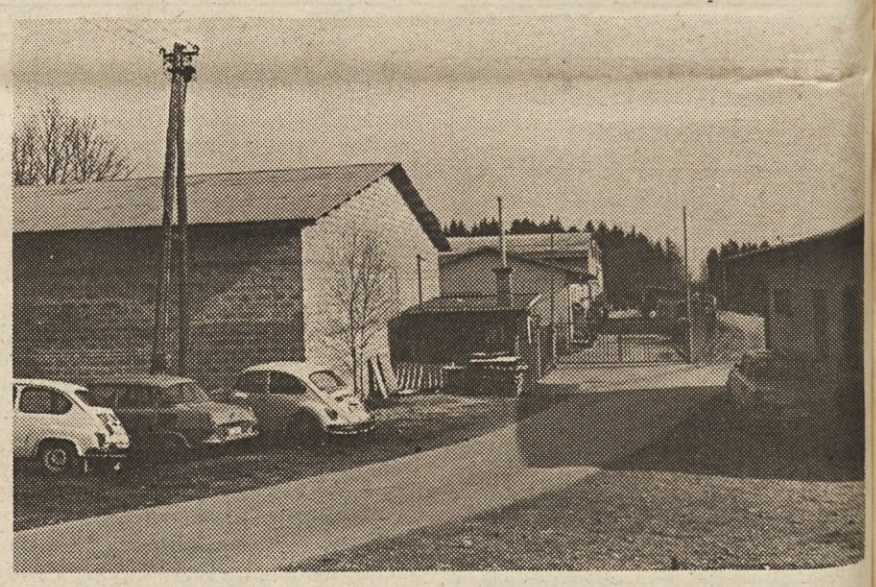

Pogled na tovarno gospodinjskih aparatov.

TOZD – MEHANIZMI LIPNICA

Nov izdelek

Časovni števec, ali števec obratovalnih ur.

Opravičujemo se zaradi neljubih napak v besedilu v prejšnji številki in danes celoten sestavek objavljamo znova.

V tovarni mehanizmov v Lipnici na Gorenjskem so v začetku tega leta začeli z redno proizvodnjo novega izdelka – časovnega števca ali kot mu drugače pravijo števca obratovalnih ur. Ta števec so v zastareli obliki izdelovali že prej, novi izdelek pa ima sodobnejšo obliko, najpomembnejša novost pa je vgrajeni mehanski indikator. Le-ta omogoča nadzor nad pravilnim delovanjem električnih naprav.

Možnost uporabe števca, katerega tipska oznaka je HK 4B, je večstranska, saj lahko z njim nadzorujemo delovanje vseh naprav, ki se napajajo z napetostjo 220 V 50 Hz. S časovnim števcem lahko, kot že rečeno, kontroliramo in odčrtavamo obratovalne ure najrazličnejših naprav, kot na primer vse od televizijskih sprejemnikov in grelnikov za vodo, do gorilcev pri centralni kurjavi, oz. mešalcev za beton, ali vodnih črpalk.

Števec ima standardizirano ohišje (72 x 72 mm), njegova maloprodajna cena pa je 367 dinarjev.

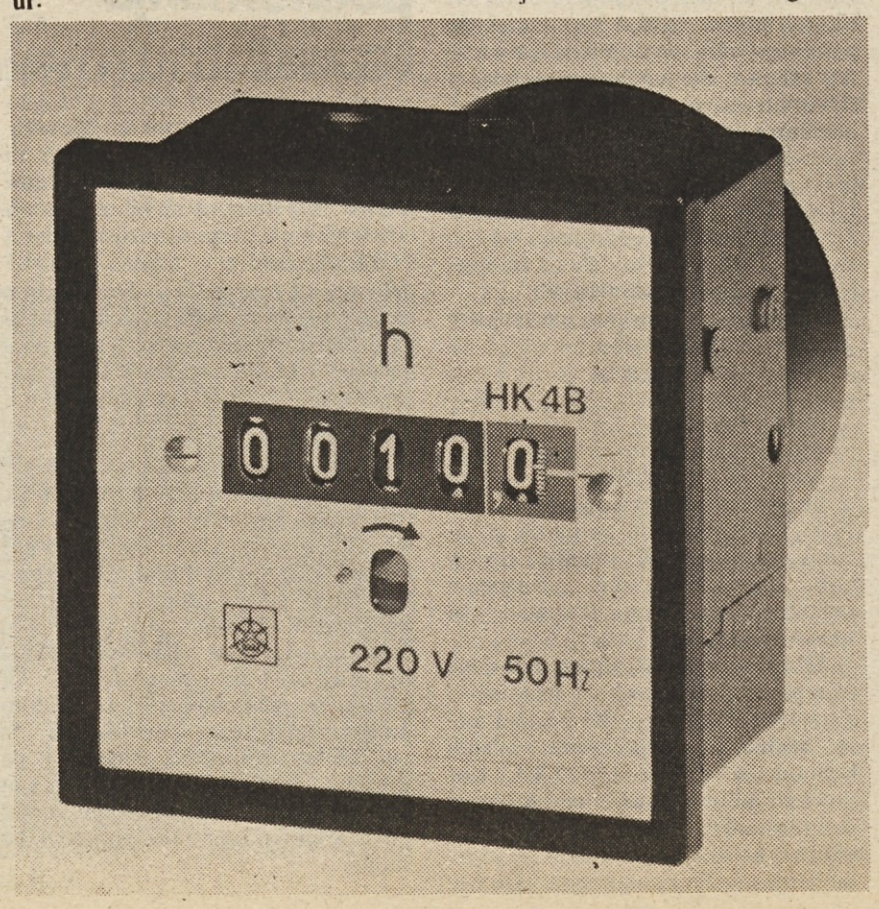

DOPISUJTE V ISKRO
Ljubljana, Prešernova 27
Telefon: 24 - 905

železarne z naslovom „Seminar za dopolnjevanje znanja o elektromotorskih pogonih in avtomatiki v železarnah.“

Značilnosti seminarja: pouk bo trajal od 1. do 31. marca 1976, obiskuje ga 92 slušateljev med katerimi prevladujejo elektrotehniki (54) in elektroinženirji (skupno 32). Namen pouka je seznaniti slušatelje z novejšimi in najnovejšimi dosežki iz tistih panog, ki se nanašajo na delovno področje, oz. delovno mesto delavcev – slušateljev iz železarn. Povabili so izključno najvidnejše jugoslovanske strokovnjake za navedena področja, med njimi tudi enega iz ZP Iskra. Vsi predavatelji so za svoja predavanja napisali učbenike. S tem nameravajo dvigniti kakovost pouka, prihraniti dragocen čas in predvsem omogočiti, da bo težišče dela prešlo na razpravo med predavatelji in slušatelji. Problem pasivnega spremljanja predavanj je tako odpravljen.

Ta oblika izobraževanja, ki je plod sodelovanja med Fakulteto za elektrotehniko in ZP Slovenske železarne, ni prva – prejšnji študij so obiskovali tudi številni člani ZP Iskra – pač pa je nova njena organizacijska oblika. Študenti – ki pa to niso v pravem smislu besede, saj so največkrat tehniki in inženirji – ne dobijo spričevala. Tega tudi nihče ne zahteva, saj predvsem želijo pridobiti novo znanje, ki ga pri delu nujno potrebujejo. Predavanja in vaje so predvsem ob prostih sobotah tako, da je znova poudarjen prostovoljni značaj izobraževanja.

Poleg tega načina študija teče na Fakulteti za elektrotehniko že četrto leto izredni študij prve stopnje, ki je organizirana izključno za potrebe ZP Iskra in RTV Ljubljana. Ti dve instituciji ga tudi sami financirata.

Omenjeni seminar je pokazal, kako potrebno je tovrstno izobraževanje, nikakor pa še ni odprl poti naprej, v odpravo kampanjskega študija in uvedbo kontinuiranega, kljub temu, da se zavedajo njegove pomena.

Prof. dr. ing. Rafael Cajhen, vodja katedre za regulacije in elektromagnetne pretvornike energije, ki je prevzela organizacijo in izvedbo pouka, je v zvezi s tem izjavil:

„Zavedamo se, da je v naši moči sodelovati z organizacijami združenega dela, ki jih problemi s področja elektrotehnologije ovirajo pri nemoteni proizvodnji. Večkrat smo to tudi dokazali. Pa ne samo to – naše rešitve so cenejše in hitrejše od uvoženih. Kljub temu, da imamo v knjižnici množico načrtov in prototipov naprav, ki so nastale v sodelovanju z našimi delovnimi organizacijami, pa je jasno, da sodelovanje na področju izobraževanja še zdaleč ni zadovoljivo. Obseg sodelovanja, izražen v vrednosti podpisanih in realiziranih pogodb za leto 1975 je 10,664.885 din, kar predstavlja proti celotni realizaciji 29 % in proti pogodbenim sredstvom RIS za izvajanje dogovorjenega vzgojno izobraževalnega programa 44 %. S temi številkami je Fakulteta za elektrotehniko res dosegla prvo mesto v republiki, lahko pa bi bile še mnogo večje.

Kljub dejstvu, da si OZD želijo sodelovanja in bi FE to lahko omogočila, do tega največkrat ne pride. Glavni problem je v tem, da ni ustreznega foruma, oz. zanj ne vedo, ki bi želje in potrebe na eni ter možnosti na drugi strani usklajeval.“

Dotaknili smo se tudi seznanjanja širše javnosti z delom in dosežki znanstveno - raziskovalnih dejavnosti. Fakultetni predavatelj za to ni stimuliran, res pa je, da novinarji vse prevečkrat mačehovsko gledajo na to področje.

Kje je torej rešitev? Da bi dosegli osnovni namen popularizacijo znanosti, bo nedvomno potrebno sodelovati na obeh straneh.

Stane Fleischman

Zrelostni izpit

Minuli petek je bil v prostorih ZP Iskre v Ljubljani sestanek generalnega direktorja z direktorji TOZD. Na sestanku, katerega namen je bil seznaniti udeležence z elementi novega planiranja, s celotno proceduro samoupravnega planiranja in načinom nastajanja plana, so spregovorili tudi še o tem, kakšne so naloge posameznikov in nas vseh v novem samoupravnem socialističnem planiranju, o smeri v katero naj gre Iskrin razvoj, o načelih, po katerih se bomo morali v naslednjih petih letih ravnati.

Elemente planiranja, celotno proceduro planiranja in način nastajanja plana je navzočim predstavil Erik Vrenko, direktor področja za organizacijo. Nov zakon, ki temelji na samoupravnem planiranju, namreč zagotavlja vsaki TOZD, da je v svojem razvoju samostojna in enakopravna, zahteva pa od nje, da je tudi odgovorna do vseh temeljnih organizacij, s katerimi združuje delo in do okolja v katerem deluje. Jedro samoupravnega socialističnega planiranja je tudi v tem, da TOZD lahko sprejema plan samo v pogojih, ki so že zagotovljeni. Tako bomo pri novih planih morali upoštevati tudi naše okolje. Novo planiranje je torej kompleksno in sočasno na vseh ravneh in integracijskih obsegih. Analizo razvojnih možnosti mora izdelati vsaka TOZD sama.

Erik Vrenko je govoril še o planu, o temeljih plana in o tem, da združeno delo predstavlja vse temeljne organizacije, ki so medsebojno povezane v proizvodnem procesu zaradi načina dela, prednost izpopolnitev pa je v tem, da bo sedaj delavec lažje odločal, saj bo do proizvodnje, ki jo bo poznal lažje opredelil svoj odnos. Novo odločanje bo tudi pokazalo, ali smo pravilno medsebojno organizirani, saj bodo temeljne organizacije pri izdelavi planov ugotovile, katere povezave so zanje zanimive in katere ne. Združeno podjetje bo tod le koordinator, nosilec planiranja bodo temeljne organizacije, urejanje dohodkovnih odnosov pa bo odgovornost vseh.

To pomeni, da je treba na zborih delavcev sprejeti osnove o temeljih planov za sklepanje sporazumov in smernicah za plan temeljne organizacije, potem pa te postavke usklajevati preko pooblaščenih in usposobljenih delavcev. Ker pa morajo biti do 30. aprila sporazumi o temeljih planov, da bodo na zborih delavcev, ki naj bi bili že do 27. marca, izdelane predloge že obravnavali.

Vsekakor je na seji izzvenelo še razmišljanje o tem, kako naj se ZP Iskra razvija naprej. Morali bomo znati oceniti, kje se ne bomo mogli več razvijati dalje in kje je naša prava smer. Zato se je planiranja treba lotiti kar se da resno, brez sentimentalnosti, saj, kot je poudaril generalni direktor, predstavlja nov plan za nas neke vrste zrelostni izpit. Pri tem je najpomembnejše, da bomo v teku sprejemanja plana investirali ob pravem času in na pravem kraju. „To pa bomo dosegli le, če se bomo pogosteje videvali in sproti reševali probleme, ki se bodo pokazali,“ je zaključil generalni direktor Jože Hujs.

mo

Priznanje za pomoč invalidom

Hkrati z ustanavljanjem TOZD so tudi rehabilitirani invalidi začutili potrebo po učinkovitejšem združevanju. Zato so leta 1974 v kranjski TOZD Elektromehanike ustanovili svoj aktiv, da bi učinkoviteje in hitreje reševali probleme na področju skrbstva za socialno varnost invalidov, ki obsega preventivno in kurativno dejavnost.

Vsakega invalida, ki se zaposli v OZD vodi na usposabljanju socialna služba. Po preteku določene dobe postane invalid samostojen, zato je dolžnost kolektiva, da ga na tej poti spremlja, omogoča zdravniške preglede in morebitne potrebe po predčasni upokojitvi.

Aktiv Elektromehanike je v letu 1975 dosegel, da so zdravniško pregledali 95 invalidov, 16 pa jih je s pomočjo sindikalne organizacije odšlo na letovanje. S prostovoljnimi prispevki sodelavcev, so kupili nepokretnemu tovarišu razgibalno kolo, da lahko skupaj z ostalimi člani Društva invalidov obiskuje izlete, ki jih redno organizirajo. Take družabne dejavnosti omogočijo psihično sprostitev sodelujočih in posredno boljše rezultate na delovnem mestu. Aktiv sodeluje s kadrovsko in socialno službo ter opozarja na možne nepravilnosti na delovnih mestih.

Na seji delavskega sveta, ki je bila 23. februarja, so obravnavali osnutek novega zakona o poslovanju in usposabljanju invalidov. Predlog, ki vsebuje določbę o posredovanju potreb po delavcih kadrovskim službam, ne glede na stopnjo invalidnosti so potrdili, saj se z njim v celoti strinjajo. Sklenili so, da bodo v organizaciji združenega dela hkrati s sprejetjem navedenega zakona uskladili samoupravne akte. Izrazili so tudi željo po do 30 dnevnem dopustu za invalide s kroničnimi obolenji. Le-tega bi omogočili socialno šibkejšim, saj bi bil osebni dohodek izplačan v celoti, zato so sklenili, da bodo letos naredili analizo in jo v letu 1977 uskladili s sindikalno listo.

Aktiv invalidov Elektromehanike, ki ga z razumevanjem obravnavajo (letos so dobili 20 tisoč dinarjev pomoči) ima v načrtu, da bi vsaj enkrat letno uspeli omogočiti srečanje z nekdanjimi sodelavci – invalidi ter skupaj z njimi priredili izlet v naravo.

Kot priznanje za moralno in finančno pomoč ter razumevajočo politiko pri zaposlovanju invalidov – Elektromehanika že od začetka sprejema na usposabljanje delavce in invalide – so na izredni skupščini zveze invalidov SRS sklenili izročiti priznanje delavskemu svetu Elektromehanike. Predsedniku delavskega sveta ga je 23. februarja izročil predsednik republiške Zveze društev invalidov SRS Stane Lavrič.

Stane Fleischman

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

Nov merilnik CO

TOZD MERILNI INSTRUMENTI SE VKLJUČUJEJO V VARSTVO OKOLJA

V začetku leta 1976 so v TOZD Merilni instrumenti v Otočah pričeli z izdelavo vrste novih izdelkov. Asortiment je bil precej izpopolnjen že prej, v obdobju zadnjih dveh let, tako na področju lastnih razvojnih prizadevanj (kjer je bilo narejenega izredno veliko) kot tudi v okviru mednarodnih kooperacij.

Za leto 1976 so si v omenjeni TOZD zadali nalogo v smislu razvoja instrumentov v elektronizacijo (kjer predstavljajo elektronski elementi večji del instrumenta oz. naprave). Tako so modernizirali instrumente za vgradnjo. Pri tem so razvili vrsto elektronskih izvedb, kjer so bile dosedaj uporabljene le elektromehanske.

V zadnjem času so razširili in modernizirali med drugim tudi program skupine instrumentov za avtoelektrične servise.

Sem spadajo: **MOTOMER** (s katerim merimo kot zaprtja, hitrost vrtenja za razne vrste bencinskih motorjev, upornost in napetost) v dveh izvedbah, ki ima tudi ustrezni pribor. Druga novost je **ROTOMER** (za merjenje hitrosti vrtenja kateregakoli vrtečega se predmeta na različnih strojih). **TERMOMER** meri temperaturo do 200°C z dvema različnima sondama, od katerih je ena konstruirana specialno za merjenje temperature olja v karterju. **VA METER** je namenjen predvsem za delo v servisnih delavnicah – za merjenje napetosti in tokov na avtomobilski električni instalaciji.

Glede na Pravilnik o napravah, opremi, dimenzijah in skupnih težah vozil v cestnem prometu (Uradni list SFRJ, 20/75, člen 92) in na splošna prizadevanja za varstvo okolja je še posebej razveseljiva novica, da se je Iskra tudi na tem področju uspešno in hitro vključila v skupne napore. Tako je v omenjeni TOZD ravnokar v izdelavi prvih 100 **MERILNIKOV CO**, ki merijo odstotek strupenega ogljikovega monoksida v izpušnih plinih bencinskega motorja. Po novem pravilniku ta odstotek ne sme presegati 4,5 %. Od 1. 1. letos je ta zahteva upoštevana že pri tehničnih pregledih vozil, miličniške patrulje pa izvajajo občasne kontrole na cestah.

Naši servisi večinoma še nimajo teh instrumentov, saj je Iskra edini proizvajalec slednjih v Jugoslaviji. Tak uvožen instrument stane (odvisno od izvedbe) od 15.000 do 30.000 ND. Domač, kvalitetno enakovreden izdelek pa bo bistveno cenejši.

NAMEN UPORABE

Merilnik CO je namenjen za kontrolo izpušnih plinov bencinskih motorjev in za točno nastavitev razmerja gorivo – zrak v vplinjačih. Ker je po sedanjih predpisih zahtevan merilnik CO na infrardečem principu samo na tehničnih pregledih, je katalitični merilnik idealen pripomoček za vse ostale meritve in kontrole v avtomehaničnih delavnicah in na bencinskih črpalkah z namenom, da je vozilo pripravljeno za tehnični pregled.

TEHNIČNI PODATKI

Merilnik CO je v posebni kovinski kaseti izmere 132 x 300 x 200 mm. Na čelni strani je vgrajen instrument, ki neposredno pokaže odstotek CO v izpušnem plinu. Napajalna napetost instrumenta je od 5,5 do 15 V, torej je za 6 in 12 V sisteme. Kaseta tehta samo 2,5 kg.

Preizkušanje merilnika CO na tovarniškem dvorišču v Otočah.

OPIS DELOVANJA

Merilnik deluje na načelu katalitičnega dodatnega izgorevanja CO s kisikom iz zraka. V vlogi katalizatorja nastopa platinska ogrevna žica, ki je segreta na cca 600°C. Delovanje je sledeče: izpušne pline sesa vgrajena črpalka preko dehidratorja in filtra do mešalnega ventila, kjer se prečiščeni izpušni plini mešajo z zrakom. Mešanica gre preko delovne komore s platinsko žico. Platinska žica iz delovne komore je vključena v eno vejo mostiča, v drugi veji pa je enaka platinska žica, ki pa se nahaja v primerjalni, zaprti komori z normalnim zrakom. Zaradi naknadnega zgorevanja CO v delovni komori se ta platinska žica segreje bolj od tiste v primerjalni komori, kar poruši ravnotežje mostiča. To pa je indikacija za vsebnost CO v izpušnih plinih. Na točnost merilnika močno vpliva količina vodnih par, zato morajo plini najprej skozi dehidrator, kjer se zaradi ohladitve plinov vodne pare kondenzirajo. Enako vlago ima še dovodna cev, zato krajšanje ni priporočljivo. Nadalje bi lahko popačile meritev tudi druge snovi in plini, ki bi zgorevali na platinski žici. Plini morajo biti zato filtrirani. Kakor hitro počrni filter, ga je potrebno zamenjati z novim. Iz enakih razlogov je potrebno občasno očistiti dovodno cev s komprimiranim zrakom. Z navedenimi ukrepi so izločeni glavni povzročitelji pogreškov. Seveda pa izpušni plini vsebujejo tudi majhne količine takih plinov, ki jih ne moremo izločiti, pa tudi naknadno izgorevajo. Zato je ta metoda merjenja priznana le kot druga po točnosti. V vsakem slučaju pa bo ob upoštevanju navodil merilnik ustrezal deklarirani točnosti. K aparatu – merilniku spada še naslednji pribor za normalna merjenja: merilnik CO, dovodna cev, dolž. 5 m, prozorna, dehidrator, zavojček z 200 filtri, navodilo za uporabo. Dodatni pribor (po posebnem naročilu) vsebuje: zavojček z 200 filtri, komplet testni plin z navodili za izvedbo kontrole točnosti merilnika, prozorna dovodna cev dolž. 5 m ter dehidrator.

PREIZKUŠANJE

V okviru popularizacije in preizkušanja novega proizvodnega programa so v TOZD nedavno organizirali posebno akcijo, pri kateri brezplačno izmerijo količino strupenega CO v izpušnih plinih avtomobilov članov kolektiva TOZD. Enako uslugo naredijo tudi kupcem svojih izdelkov, če ti tako želijo.

Viktorija Budkovič – Rayyes

SINDIKAT V SKUPNIH SLUŽBAH ŠIROKE POTROŠNJE, NOSILEC VRSTE NALOG

Sindikalna organizacija v skupnih službah Široke potrošnje je v lanskem letu hočeš nočeš nosila najtežje breme ob formaciji branže. Ker so se vsi odbori in Delavski svet šele formirali, je bilo često težko odločati o tekočih nalogah. Vse ostale družbenopolitične organizacije so se v skupnih službah formirale šele po formaciji branž. Tako je vrsta nalog padla na sindikalno organizacijo, čeprav ni bilo to čisto njeno delo, nam je povedal predsednik osnovne organizacije sindikata Mile Kandus.

Leto 1975 je bilo leto krčev, ki nujno spremljajo vsako rojstvo. Nastajanje novega je vedno lepo, toda nujno spremljano z vrsto odločitev, kreacijo in trenji. Sindikalna organizacija je v tej situaciji rade volje pomagala tako pri pripravah na volitve samoupravnih organov, pri formaciji družbenopolitičnih organizacij in to brez pomoči splošnih služb, ki jih takrat še ni bilo. Od vse branžne uprave je bila organizirana in v celoti formirana le prodajna služba in sindikat in ta dva sta morala biti nujno iniciatorja in nosilca nalog. Iniciator formacije sindikata je bila ZK in ta je potem zvesto sodelovala pri vsem delu.

Ta organizacija je bila tudi „rekrutni center“ za vse samoupravne organe in svetovalec pri formiranju služb. Leto je minilo in sindikat se lahko pohvali, da je svoje delo dobro in temeljito opravil v okviru svojih možnosti.

Poleg teh izrednih nalog, pa so obravnavali in sprejeli sindikalno listo za leto 1975, obravnavali in marsikaj so predlagali pri sprejemu vrste samoupravnih sporazumov, poleg tega pa so spremljali vso tekočo problematiko in jo tudi sproti reševali.

Osmi marec so praznovali in obdarovali zaposlene žene s pomočjo tovarne v Železnikih, dedka mraza pa so organizirali že sami, sicer v enostavni obliki, pa upajo, da se bodo malčki in starši drugo leto že ožje in bolj prisrčno srečali z Dedkom Mrazom. Sindikat je tudi mnogo pomagal pri izvedbi praznovanja Dneva Iskre in zlasti je bila dobra zamisel ogleda Letnih iger v Ljubljani.

Za leto 1976 imajo vrsto dobrih načrtov. Tako bodo organizirali strokovno ekskurzijo v eno ali dve tovarni široke potrošnje, da bi tako upravni uslužbenci spoznali proizvodnjo, problematiko tovarn in predvsem srečali ljudi, ki jih dnevno slišijo na telefonu ali berejo njihove dopise. Tovariš Kandus nam je povedal, da se zgodi, da ljudje po nekaj letih dela v skupnih skužbah še ne poznajo eden drugega, kar je razumljivo, saj so njihova delovna mesta razstresena od Sežane preko Ljubljane do Železnikov.

V isti namen mislijo porabiti svoj časopis, ki je začel izhajati lani decembra, da bi poglobili poznanstva, spoznali problematiko po TOZD in dobili res občutek ene delovne organizacije.

V planu imajo tudi udeležbo na vrsti športnih in kulturnih prireditev, vmes pa je še vprašanje financ. Predvsem pa bo letos naloga sindikata izpopolniti in ukoreniniti lani začeto delo, ki je v časovni stiski ostalo večkrat na površini.

KF

Dejavnost kadrovskega področja Elektromehanike

V sedmi letošnji številki glasila Iskra smo začeli s prikazovanjem povzetkov letnih poročil in programov dela kadrovskega področja. Po povzetku dejavnosti pravnega oddelka danes prikazujemo dejavnost oddelka za družbene zadeve, ki združuje tri organizacijske enote: odsek za varstvo pri delu, odsek za socialno zdravstvene zadeve in odsek za stanovanjske zadeve (ta se navzven kaže kot Stanovanjska zadruga).

Odsek za varstvo pri delu je v preteklem letu opravljal programirane pa tudi neprogramirane naloge. V povzetku lahko celotno dejavnost podamo v t. i. sistemskih sklopih:

– Normativna dejavnost je obsegala izdelavo in opravila okrog sprejemanja samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu. Na osnovi tega samoupravnega sporazuma smo izdelali (delo smo zaključili letos) dokaj obsežen vzorčni pravilnik o varstvu pri delu in to konkretno za TOZD tovarna stikal. Pri tem so veliko začetnega dela opravili tudi odgovorni delavci te temeljne organizacije. Vzorčni pravilnik bo služil ostalim TOZD kot vzorec za oblikovanje lastnega pravilnika o varstvu pri delu.

– Operativna kontrola nad stanjem varnega delovnega okolja in delovnih razmer, ki je v delovni organizaciji regulirana s posebnim organizacijskim predpisom, je obsegala: 83 pismenih intervencij za sanacijo delovnega okolja, med njimi tri prepovedi dela v kritičnih oddelkih, nadalje 34 ureditvenih nalogov za ureditev posameznih delovnih mest, številni primeri ustnega posredovanja zahtev pa tudi strokovnega svetovanja. Zaradi operative zahtevanih ukrepov varstva pri delu ali pomanjkljive izvedbe je bil proti 29. odgovornim vodjem dela uveden disciplinski postopek.

– Funkcionalno izobraževanje o varstvu pri delu je v standardnem modelu zajelo le skupino vodilnih, nekaj tehnologov in konstrukterjev ter voznike viličarjev, skupaj 72 delavcev. Ta obseg je precej manjši od planiranega, razlog za to pa je preslaba organiziranost za te naloge.

– V zvezi s periodičnimi pregledi in preizkusi delovnih priprav in naprav je bil opravljen pregled strojev in naprav v 34. primerih. Nadalje je pooblaščeni Zavod opravil meritve (prve ali kontrolne) na 137. reprezentančnih delovnih mestih, kar služi tudi kot osnova za dodatke OD na delovne pogoje in za pojmovanje dodatnega dopusta.

– V sklopu t. i. predhodnega postopka, ki pomeni vgrajevanje varnosti v faze pred pričetkom uporabe objekta ali obratovanja delovne priprave, je bilo vzpostavljeno tesno sodelovanje s projektantskima oddelkoma tehnološkega in investicijskega področja. Intenzivno vključevanje varstva pri delu v dejavnost tehnološkega in investicijskega področja regulira namreč poseben organizacijski predpis. V nepopolnem preteklem letu smo prejeli v pregled 58 projektov iz tehnološkega področja in 32 projektov iz investicijskega področja. Na 42 projektov so bile dane pripombe glede kvalitete vključevanja elementov varnosti. Tako je bilo dano pismeno soglasje na 64 projektov, kar skupaj s svetovalskim delom predstavlja opravljeno delo za bolj varno in zdravo delovno okolje.

– Novi sistem evidentiranja poškodb pri delu, ki vključuje tudi t. i. mikropoškodbe in ki je reguliran s posebnim organizacijskim predpisom predstavlja osnovo analitskega odkrivanja lokacij povečanih nevarnosti. V okviru Elektromehanike pred 1. 1. 1975 se kaže velik padec poškodb pri delu (za 33 %), pa tudi število bolovalnih dni zaradi poškodb pri delu je močno padlo (za 22 %). V dislociranih temeljnih organizacijah so kazalci o poškodbah bolj neugodni.

– Nanovo prijavljenih poklicnih obolenj v preteklem letu ni bilo. Je pa še vedno velik delež bolezenske odsotnosti z dela zaradi najrazličnejših škodljivih vplivov delovnega okolja.

– Kazalci o poškodbah pri delu in zdravstvenih okvarah zaradi dela ter nekateri nerešeni problemi v delovnem okolju (utesnjenost prostorov, malomaren odnos nekaterih odgovornih oseb do varstva pri delu, idr.) kažejo, da bo še naprej treba sistematično delovati na tem področju. K uspešnemu delu bodo pripomogli tudi pooblaščeni delavci za varstvo pri delu, ki so jih že imenovali DS vseh TOZD, ki so podpisali samoupravni sporazum o varstvu pri delu.

V tekočem letu bo odsek za varstvo pri delu opravljal naslednje programirane naloge:

– sodelovanje pri izdelavi pravilnikov o varstvu pri delu za posamezne temeljne organizacije združenega dela;

– izvajanje operativne kontrole nad stanjem delovnih in življenjskih pogojev delavcev in postavljanje zahtev za sanacijo neustreznih pogojev dela:

– uvajanje in usposabljanje za operativno delo pooblaščenih delavcev za varstvo pri delu v posameznih TOZD;

– sodelovanje s pooblaščenimi delavci za varstvo pri delu v TOZD pri operativni kontroli delovnega okolja, izobraževanju in preizkusih znanja neposrednih izvajalcev dela;

– nadaljno vključevanje v dejavnost investicijskega, tehnološkega in razvojnega področja, posebej pa še v dejavnost TOZD obrat merilnih naprav in TOZD obrat orodjarna;

– izpopolnitev in ažiriranje ekološke kartoteke, ki bo služila kot izhodišče za planiranje potrebnih sanacij za določanje višine dodatka na pogoje dela in dodatnih dopustov, kot tudi za izvajanje periodičnih zdravniških pregledov;

– izvedba programa funkcionalnega izobraževanja o varstvu pri delu, predvsem neposrednih vodij dela – instruktorjev, nadalje tehnologov, projektantov in konstrukterjev ter izvedba preizkusov znanja neposrednih izvajalcev dela na najbolj rizičnih delovnih mestih (program je že v potrjevanju);

– planiranje in izvajanje periodičnih pregledov strojev in naprav ter ekoloških meritev v posameznih TOZD;

– Vodenje z zakonom predpisanih evidenc s področja varstva pri delu;

– Tekoča opravila in intervencije, izdelava poročil, strokovna svetovanja, sodelovanje z zunanjimi institucijami itd.

– Poročanje o izpolnjevanju zahtev organov inšpekcije dela.

– Vključevanje v dejavnost analitskih služb zlasti v pogledu vrednostnega dela in vključevanja varnostnih zahtev v to dejavnost.

ELEKTROMEHANIKA, TOZD TEN, LJUBLJANA

Za sanacijo tovarne

Po skoraj desetletnem obdobju, v katerem so bili uspehi poslovanja zelo ugodni, je v letu 1975 „ISKRA – Elektromehanika – Tovarna elektronskih naprav – Stegne“ poslovala s hudimi težavami, tako da bo poslovno leto zaključila z izgubo.

Že v marcu 1975 je TOZD Tovarna elektronskih naprav – TEN sprejela „stabilizacijski načrt“, katerega namen je bil, da v skladu s splošnimi prizadevanji v naši družbi, izboljša rezultate gospodarjenja v TOZD in omogoči doseganje – še boljših poslovnih rezultatov kot v preteklih letih. Tudi izredno velike obveznosti do naših kupcev – posebno do JLA – nas zavezujejo, da se za izpolnjevanje sprejetih nalog čimbolje pripravimo.

Večina ukrepov, sprejetih v „stabilizacijskem načrtu“, je bila preračunana na srednjeročno in dolgoročno obdobje.

V teku leta 1975 je prišlo do vedno večjega zaostajanja za proizvodnim in prodajnim načrtom, do hudih motenj v financiranju proizvodnje in do nekaterih kadrovskih problemov. Polletno poslovanje smo – prvič v zadnjih 10 letih – zaključili z izgubo. Vedno bolj je postajalo jasno, da akcija za odprodajo previsokih zalog gotovih izdelkov, ki so najbolj pritiskali na našo likvidnost, ne bo uspela v pravnem času, oz. bo uspela le delno.

Že v avgustu 1975 smo ocenili, da bomo dosegli le okoli 65 % proizvodnega načrta; ob obračunu za 3 trimesečje leta 1975 in ob informacijah, da akcija za pridobitev kreditov za kritje že prodane serijske opreme ne bo uspela pa je postalo očitno, da moramo računati ob koncu leta z izgubo, predvsem pa s hudimi težavami na področju likvidnosti tudi v prvih mesecih leta 1976. Celo bolj kot preteča izguba v letu 1975 je bila zaskrbljujoča nevarnost nelikvidnosti v prvih mesecih leta 1976, ki lahko ogrozi izpolnjevanje proizvodnega načrta v letu 1976, v katerem so naše obveznosti – predvsem do JLA – ogromne. Neugoden poslovni rezultat v letu 1976 pa lahko resno ogrozi zaupanje našega največjega kupca v sposobnosti TOZD in posredno tudi ZP Iskra.

Poudariti moramo, da odnosi z JLA pomenijo **jedro srednjeročnega načrtovanja TOZD**, saj že sklenjene pogodbe po eni strani zagotavljajo razvoj TOZD vsaj za obdobje naslednjih 10 let, po drugi strani pa nalagajo veliko odgovornost pred kolektiv in posameznike, odgovornosti, ki daleč presega običajne norme kupoprodajnih pogodb.

Ocenili smo, da trenutni položaj tovarne in naloge za naslednja leta zahtevajo izdelavo **„sanacijskega načrta.“**

Izhodišča pri izdelavi „sanacijskega načrta“ so bila naslednja:

– normalizacijo kadrovskih in proizvodnih težav TOZD lahko dosežemo

v obdobju približno 4-5 mesecev, t. j. v drugem kvartalu leta 1976;

– za obdobje do drugega kvartala 1976 je predvsem pomembno zagotoviti likvidnosti TOZD in rešiti najhujše kadrovske neusklajenosti;

– osredotočiti se je treba na najvažnejša področja, kjer se pojavljajo težave in jih rešiti s hitrimi kratkoročnimi ukrepi;

– s „sanacijskim načrtom“ TOZD je treba seznaniti in pritegniti k sodelovanju:

– službe DO Iskra Elektromehanika,

– službe ZP Iskra – največje kupce in dobavitelje v ZP Iskra posebno kot kupce JLA, kreditne zavode LB in Vojni servis NB, rezervne sklade in ostale partnerje, zainteresirane pri delovanju TOZD,

Ocenjujemo, da so težave, na katere se moramo osredotočiti in jih odpraviti, v tem trenutku naslednje:

neusklajene zmogljivosti, zaostanki pri delu in pomanjkanje nekaterih sodelavcev, previsoke zaloge gotovih izdelkov, zagotovitev likvidnosti, ostali ukrepi ki vplivajo na trošenje sredstev in poslovni rezultat.

V skladu z navedenimi izhodišči je DS TOZD in DO že sprejel „sanacijski načrt,“ ki z vrsto nalog poimensko zadolžuje službe in posameznike in tudi predpisuje datume za poročanje in datume za izpolnjevanje nalog.

Sanacijski načrt bomo glede na določila dopolnili v naslednjih rokih: nujne operativne akcije v TOZD od 10. novembra 1975 dalje, dopolnitve „načrta“ v TOZD do 18. marca 1976, seznanjanje in dopolnitve načrta v kontaktu z ostalimi partnerji od 15. marca do 30. aprila 1976.

Delavski svet bo seznanjen z izpolnjevanjem sanacijskega načrta sproti, najmanj pa vsak mesec.

MK

Zasedal je časopisni svet »Iskre«

Časopisni svet glasila Iskra je sprejel več pomembnih stališč. Najpomembnejši sta – pobuda za spremembo sedanje zasnove glasila in stališče, da je treba vsakemu delavcu v Iskri omogočiti prejemanje našega tednika.

V ponedeljek, 23. 2. je bila v Ljubljani seja časopisnega sveta glasila Iskra. Na njej so obravnavali lanskoletno delovanje glasila ter med drugim začrtali okvirno osnovno pot za delo v prihodnje.

Lani je bila poprečna naklada Iskre 24.000 izvodov, izdali smo 49 številk s skupno letno naklado 1.176.000 izvodov. V večini temeljnih organizacij so naš tednik prejemali vsi delavci, v nekaterih pa je število izvodov občutno manjše od dejanskega števila delavcev. Časopis so prejemali tudi upokojenci, delavci na služenju vojaškega roka, učenci Iskrinega šolskega centra in štipendisti.

Osnovna želja uredniškega odbora je in bo tudi v prihodnje v tem, da bi bralcem posredovali kar se da največ informacij z različnih področij dejavnosti. Naše glasilo je hkrati izredno pomemben faktor za vsesplošno obveščanje drugih občanov, saj ga prebirajo tudi družinski člani naših delavcev.

Glede prihodnosti tednika je bilo prav v zadnjem času v okviru izgradnje informativno-poslovnega sistema v Iskri slišati več pobud, da se naš časopis razširi tako, da bi poleg osnovne naloge, kot je začrtana s temeljno programsko usmeritvijo glasila, redno vseboval tudi širše informacije iz posameznih branž, delovnih organizacij in TOZD. Gre za predlog, da bi imele branže profesionalne novinarje, ki bi lahko verjetno bolj podrobno spremljali dogodke na svojem delovnem področju.

V obširni razpravi so člani časopisnega sveta ocenili tudi obveščenost v nekaterih branžah (EMO), skupščini pa bodo med drugim predlagali tudi določitev nove cene izvoda glasila, ki bo predvidoma okoli 2 dinarja.

LD

Razstava del Ivana Razborška

V prostorih 13. in 14. nadstropja PPC v Ljubljani je bila 16. t. m. odprta razstava del Ivana Razborška, člana kolektiva Iskra Commerce.

Njegovo delo temelji predvsem na dekorativnem oblikovanju posameznih figuralničnih in simboličnih elementov.

V začetno fazo ustvarjanja sodijo predvsem dela, ki jih je ustvarjal v SR Srbiji. Prikazujejo tamkajšnje folklorne ornamente, pa tudi krajine. Razumljivo je, da je zvedavega ustvarjalca pritegnila pokrajina z neštetimi samostani, ki so že sami po sebi cvet arhitektonskega izražanja, vkomponirani v okolju pa predstavljajo posebno ubranost, ki pritegne ne le umetnika, pač pa slehernega, ki jih vidi.

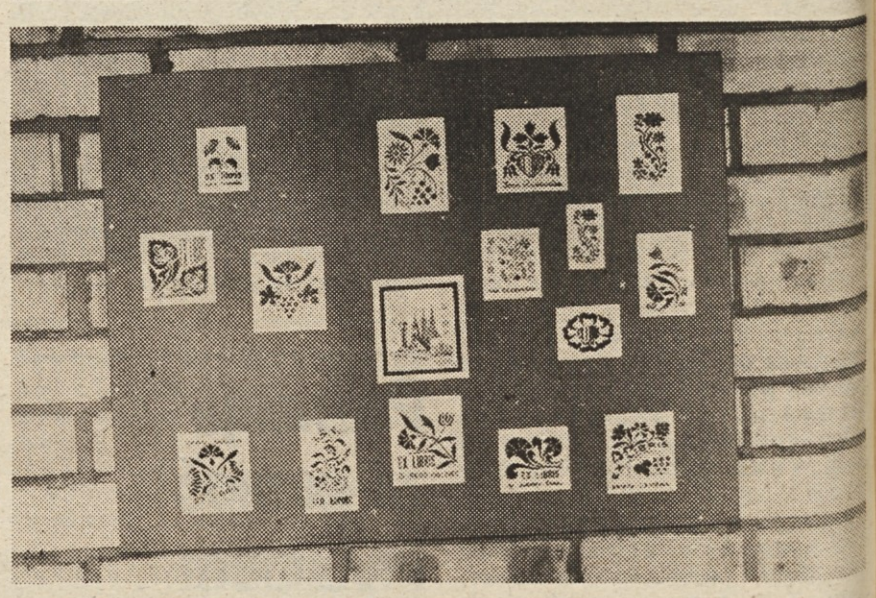

Na posnetkih detajla z Razborškove razstave.

Zrelo obdobje, čigar dela so predstavljena na razstavi, obsegajo predvsem stvaritve, specializirane na področju slovenske ornamentike in drobne grafike. Presenetljivo natančno in z občutjem izbrane risbe nageljnov, okraski na krožnikih, lesenih vilicah in nožih, prtih in papirju dokazujejo umetnikovo predanost pristni slovenski figuralični ustvarjalnosti.

Avtor razstavljenih del, ki je član Društva zbirateljev in ustvarjalcev Ex librisov, je razstavil tudi nekaj primerkov Ex librisov, ki še enkrat dokazujejo, da je Ivan Razboršek eden izmed peščice tistih, ki jim ustvarjanje izredno finih likov ni tuje.

Pri svojem delu vedno išče novih poti, izbira barve – od polikolorja do tempere, išče nova izrazna sredstva, ki bi še jasneje prikazala njegovo veliko ljubezen do čeprav drobnih, pa vendar čudovito izdelanih dekorativnih elementov.

Stane Fleischman

ZAHVALA

Ob izgubi mojega moža

TONETA PEKLAJA

se iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, vence in pomoč sodelavcem, družbeno-političnim organizacijam ter vsem tistim, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti

žena Marija

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta se zahvaljujem članom kolektiva ATC – žične oblike za izraze sožalja ter podarjeno cvetje

Marinka Kejžar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

FRANČIŠKE BERGANT

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem na koordinatnem stikalniku TEA za izraze sožalja, podarjeno cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Francka Burgar

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

ANE SIMONČIČ

se toplo zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz montaže stikal za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka Zofka Novak z družino

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega očeta

FRIDERIKA SMUKA

se najlepše zahvaljujem njegovim nekdanjim sodelavcem, sodelavcem iz Stikal in ostalim za sočustvovanje, poklonjene vence in spremstvo na zadnji poti

v imenu sorodstva sin Peter

XIV. ZIMSKO – ŠPORTNE IGRE ISKRE

471 nastopajočih v znamenju velike tekmovalne vneme

Ker je zima „držala besedo“ in končno le nasula dovolj snega, so to pot tudi smučarji Iskre lahko ostali zvesti prvotnemu načrtu in letošnje XIV. zimsko-športne igre „odbrenkali“ na terenu Podles v Kranjski gori. Že v naslovu smo povedali, da je v

Lovro Dagarin na progi.

veleslalomu na Podlesu nastopilo skupno 471 tekmovalk in tekmovalcev. To je sicer manj, kot je bilo prijavljenih iz vseh temeljnih organizacij, saj so prijave obetale, da jih bo na štartu obeh tekmovalnih prog skoraj 550.

Toda z udeležbo smo kljub skoraj že običajnemu „osipu“ lahko povsem zadovoljni in prav lahko govorimo o množični manifestaciji naših smučarjev v Kranjski gori, kjer se je tudi sicer kar trlo tekmovalcev iz drugih delovnih kolektivov, ki so tu imeli svoja vsakoletna smučarska prvenstva.

Ob 471 nastopajočih lahko zlasti pohvalimo smučarke. Prijavilo se jih je

Edino, kar je v propagandnem smislu v Kranjski gori govorilo o Iskrinih tekmah, razen seveda še dveh, ali treh „ilegalnih“ Iskrinih modrih zastav.

za tekmovanje v treh tekmovalnih razredih skupno 80, nastopilo pa dejansko 66, kar je še vedno solidna številka, hkrati pa dokaz več, da športna dejavnost vse bolj raste tudi med našimi sodelavkami. Manj zadovoljni smo lahko z udeležbo štipendistov, saj se je le-teh od skupno 80 prijavljenih tekmovanja udeležilo le 55, kar pa je pravzaprav ob tolikšnem številu štipendistov v Iskri zares skromna udeležba, čeprav vemo, da so med njimi že prav redki, ki jih smučarski šport še ni zvabil na zasnežene bregove.

Dve tekmovalni progi na Podlesu je trasiral smučarski strokovnjak Franci Mrak iz Kranjske gore. Glede na snežne razmere sta bili dokaj odprti, torej hitri, vendar je šele proti koncu tekmovanja na njih nastal jarek med vraticami tako, da so bili tekmovalni pogoji za vse približno enaki.

Krajša proga - za vse tri ženske razrede in za dva razreda starejših tekmovalcev ter štipendiste, je bila dolga približno 350 metrov, medtem ko je bila druga za okrog 150 metrov daljša.

Organizacijo XIV. zimsko-športnih iger so zelo solidno izvedli že dolgoletni naši športni sodelavci – kot vodja Vili Tekavec pa Marjan Brezar, Niko Drinovec, Janko Šilar in Marjeta Podlesnik, tehnična izvedba pa je bila spet prepuščena strokovnjakom Smučarskega društva Železniki. Tudi ti so svojo nalogo dobro opravili, čeprav je nekaj „mrzle krvi“ na štartu povzročila zamuda zaradi okvare na elektronskih urah, vroče krvi pa so bile krive nekatere meritve časov. Vendar, za to zadolženi so s temeljito kontrolo pomanjkljivosti pri tem odpravili in še kljub ponovnemu preračunavanju je

Predtekmovalka na krajši progi.

do razglasitve rezultatov, predvidene za 16. uro v dvorani hotela „Špik“ v Gozd Martuljku, uspelo natisniti tudi bilten z vsemi rezultati.

Napaka na elektronskih urah je povzročila dobre pol ure zamude, kar je bilo zlasti neprijetno za tekmovalke, ki so bile prve na štartu, saj je bilo čakanje na začetek tekmovanja v hladnem vetru zares odveč, toda zdržati je bilo treba in tembolj prijetno je bilo potem po deseti uri, ko je sonce le predrlo oblake in se je vsa Kranjska gora na mah spremenila v nadvse živahno in pisano mravljišče, kjer je bilo na stotine smučark in smučarjev s številkami na prsih, na vseh terenih, kjer je le mogoče „zakoličiti“ progo za veleslalom.

Človek ne more mimo ugotovitve, da je bila Kranjska gora kar nekaka modna revija, pisana in raznobarvna, kjer si lahko srečal vse „naj-naj“, od sodobnih smuči in palic, do prav eksotičnih smučarskih kompletov in čevljev, očal in kap, seveda pa tu in tam tudi smučarja, ali smučarko, ki si je „drznila“ v to pisano druščino tudi s kaj bolj skromno opremo in manj kričečimi smučarskimi pripomočki.

Nič novega ne bom povedal, če pravim, da je v posameznih razredih in med posameznimi udeleženci tekmovanja v Kranjski gori, letos morda še bolj ko druga leta, vrela huda konkurenca. Toliko borbenosti, zaskrbljenosti pred štartom, prizadevnosti med zastavicami in živahnega razpravljanja, srečaš le redko kje. Celo ni manjkalo tega, da so nekateri še skoraj sredi noči poslednjič „prelikali“ svoje moči, da bi se na tekmi kar najbolje odrezali. Skratka – med sodelujoči je vse dopoldne vladal tak tekmovalni duh, ki bi najbrž na delovnem področju pripomogel do boljše produktivnosti in, če ga je po tekmah ostalo le še kanček, bo uspeh zagotovljen!

Povsem normalno, je, da so ob

Tehnična ekipa na cilju.

takšnih priložnostih v posameznikih različna počutja. Tako je bilo tudi v Kranjski gori. Nekaterim so usta lezla v nasmeh ob dobrem rezultatu, nekaterim je razočaranje sijalo z obraza. Tudi ni manjkalo presenečenj, vse skupaj pa je minilo v izrednem športnem duhu in v veselem razpoloženju, kar je znova potrdilo, kako koristna in dobrodošla so športna srečanja takšnega formata in kakovosti, kot so naše zimsko–športne igre.

Prav pa je, da nekaj besed posvetimo tudi tistim tekmovalkam in tekmovalcem, ki so štartali pod znanim olimpijskim geslom „sodelujem“. Čeravno so številnim gledalcem ob progah prikazali nekoliko svojstvene sloge vožnje pa tudi nekaj – po televizijsko povedano „spektakularnih“ padcev, so bile in so bili zaslužni za uspešno izvedene igre in za množičnost ter jim zato vsekakor gre priznanje. Končno pa niti ne vemo – morda se bodo čez sezono, ali dve, pojavili v povsem drugi luči!

Tekmovalci starejših razredov čakajo na štart.

Precej čez poldne se je tekmovanje naših smučarjev zavleklo in medtem, ko so tisti z višjimi štartnimi številkami še bili trd bolj med vratci, so si mnogi poiskali mirnejše kotičke za bolj sproščeno smuko, ali pa nekateri posedli na sonce, da bi s pridobljeno barvo laže dražili sodelavce v službah, ki so ostali doma. Toda h kosilu v hotelu „Špik“ ni nihče pozabil priti pravočasno in pozneje na razglasitev rezultatov.

Ivan Stružnik tudi to pot nepremagljiv v razredu F.

smučarskih tekem avtomobilistov pa so se lepo izkazali in v debelo snežno

Ne padec, pač pa zadnji metri vožnje v cilj v slogu vrhunskih smučarjev.

odejo so s strojem zaorali precejšen parkirni prostor, na začetek pa celo postavili napisno tablo „P – za Iskro“, res, drobna, a tembolj upoštevanja vredna poteza, vsekakor pa veliko bolj prijazna v primerjavi z „gostoljubjem“, kakršnega smo bili pred leti deležni v kranjskogorskem „Prisanku“, ko smo bili malone vsakomur odveč, ko je bila tam razglasitev rezultatov.

In končno še zaključek iger. Predsednik športne komisije in vodja tekmovanja Vili Tekavec je po pozdravu predsednika komisije ZB ZP Franca Križnarja, najboljšim trem v vsakem tekmovalnem razredu predal kolajne, zastopnikom najboljših treh ekip pa pokale, nato pa je sledilo žrebanje praktičnih nagrad. Seveda ne smemo prezreti tega, da sta tudi tekmovalka in tekmovalec, ki sta na progi

Takole je krmaril po progi Ivo Kavs iz Avtoelektrike v B razredu.

Ob tej priložnosti naj še pohvalim hotel „Špik“. Tam so računali, da bo dobršen del udeležencev Iskrinih

Lado Stritih (Elektromehanika) gre na štart, odkoder si je priboril zmago v D razredu.

dosegla – najdaljši, rekordni čas, prejela tolažilno nagrado. Tekmovalka je prejela Zmajev vibrator, tekmovalec pa Emovo nočno posodo, seveda z vinjakovim napitkom v njej.

Tudi XIV. zimsko-športne igre Iskre so minile v znamenju tovariške borbe in veselega razpoloženja, padci niso nikomur prinesli posledic in kaj hitro so bile pozabljene tudi nevšečnosti pri zamudi štarta in pri meritvah časov. Udeleženci so se iz Kranjske gore razkropili po vsej ožji domovini, zadovoljni in v pričakovanju, da se bodo že kmalu srečali, bodisi na našem avtorallyju, ali pa na letnih športnih igrah v Šentjerneju, kjer bo spet imel glavno besedo izreden tekmovalni duh.

– J. C. –

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ekipa Matka Zdešarja na cilju je dobro opravila svojo obveščevalno nalogo.

Andrej Lavrič (Tržaška) se je pognal po daljši progi.

471 nastopajočih v znamenju velike tekmovalne vneme

(Nadaljevanje s 7. strani)

TEHNIČNI REZULTATI

ženski C razred: 1. Marija Pirc (Tržaška) 46,26, 2. Anica Finžgar (Mehanizmi) 49,00, 3. Erna Mihelič (I. C.) 1 : 05,87, 4. Marija Petkovšek (Inženiringi), 5. Slava Kukovičič (TELA) – ženski B razred: 1. Rela Prelovšek (Elektromehanika) 41,37, 2. Zorka Lavrenčič (I. C.) 47, 72, 3. Angelca Jaklič (Š. C.) 50, 04, 4. Tatjana Žolnir (I. C.), 5. Jožica Mozetič (Elektromehanika), 6. Milena Kveder, 7. Roza Ciglar (obe EMO), 8. Serja Zubelič (Inženiringi), 9. Mira Krampl (Elektromehanika), 10. Breda Jančar (Tržaška), 11. Marija Fras–Stanovnik (Tržaška), 12. Gelka Sladič (polprevodniki), 13. Ivanka Mrak (TELA), 14. Ivica Markelj (Elektromehanika), 15. Majda Prihoda (I. C.), 16. Metka Šparovec (Elektromehanika), 17. Darinka Bohinc (Mehanizmi) – ženski A razred: 1. Mojca Verdnik (Tržaška) 38, 58, 2. Heda Bevc (Polprevodniki) 41, 01, 3. Bruna Pretnar (Avtoelektrika), 43, 73, 4. Minka Gartner (Elektromotorji), 5. Jožica Pretnar (Elektromehanika), 6. Mira Zorč (Avtoelektrika), 7. Tilka Bogataj (Elektromotorji), 8. Metka Turnšek (Elektromehanika), 9. Jelka Kern (TV Pržan), 10. Metka Tomažič, 11. Nika Vraber, 12. Ruža Lamut (vse Elektromehanika), 13. Ida Jug (TV Pržan), 14. Jasna Podrgajs (EMO), 15. Marija Turk (Napajanja), 16. Barbara Žagar (I. C.), 17. Irena Mikolič (Tržaška), 18. Meta Demšar (Elektromehanika), 19. Irena Pušnik (TELA), 20. Adrijana Podgornik (Napajanja), 21. Nada Dežman (Elektromehanika–, 22. Olga Dolen (Tržaška), 23. Mira Turk – Škraba (TELA), 24. Jelka Kuhar (I. C.), 25. Tatjana Trobec (Zmaj), 26. Barbara Smajič (TIO), 27. Vera Guzelj (TGA), 28. Ljuba Bevc (Polprevodniki), 29. Vesna Melnik (IEZE), 30. Mirjam Čehovin, 31. Zdenka Golob (obe SS ZP), 32. Joža Brenčič (Tržaška), 33. Lučka Čož (Inženiringi), 34. Marjeta Šraj (TGA)– moški F razred: 1. Ivan Stružnik (Š. C.) 39, 66, 2. Jože Ilija (Inženiringi) 39, 71, 3. Vinko Šarabon (Elekromehanika) 40, 02, 4. Pavle Matjašič (TELA), 5. Marjan Kavalar (Tržaška), 6. Jože Pintar (Elektromehanika), 7. Zoran Tratnik (EMO), 8. Franc Bobnar (TEN) 9. Vili Tekavec (TV Pržan), 10. Simon Primožič (I. C.), 11. Sašo Kapelj (Elektromehanika), 12. Anton Polajnar (Tržaška), 13. Avgust Smole, 14. Janko Rupar (oba Elektromehanika), 15. Aleksander Škerl (Tržaška), 16. Milan Grohar (Elektromehanika), 17. Peter Šiler (Tržaška), 18. Jože Pogačnik, 19. Stane Brezar (oba I. C.) 20. Jože Mihelič (Vega), 21. Adolf Zajc (Avtoelektrika) 22. Vasko Korunovski (TELA), 23. Silvester Vedem (Tržaška), 24. Stane Rihtaršič (Elektromotorji) moški E razred: 1. Rudi Benedik 39, 95, 2. Jule Juvančič (oba Elektromehanika) 42,06, 3. Marjan Treven (TEN) 42,06, 4. Ludvik Dornig 42,44, 5. Jože Pogačnik (oba Tržaška), 6. Rado Faganel, 7. Anton Rozman, 8. Marjan Drmota, 9. Brane Tomažič, (vsi Elektromehanika), 10. Damijan Hafner (Mehanizmi), 11. Janez Bratina (Žarnice), 12. Božo Bašelj, 13. Zdene Mačefat (oba Š. C), 14. Deso Javornik (TELA), 15. Pavle Zupan (Avtomatika-prodaja), 16. Ciril Omahen, 17. Milan Koblar (oba Elektromehanika), 18. Viktor Bežek (Inženiringi), 19. Maks Ledič (EMO), 20. Dušan Dolničar (Feriti), 21. Vili Zorko, 22. Marjan Knoll (oba I. C.), 23. Marjan Kokalj (EMO), 24. Silvo Vodopivec (TV Pržan), 25. Janez Petkovšek (Inženiringi), 26. Štefko Vidic (Elektromehanika), 27. Mirivoj Kampjut (I. C.), 28. Janez Lapuh (TIO), 29. Jože Prijatelj (I. C.) – moški D razred: 1. Vlado Stritih 37, 57, 2. Tomaž Jamnik (oba Elektromehanika) 38, 39, 3. Tone Gartner (Elektromotorji) 40, 36, 4. Milan Čelik, 5. Brane Jaklič (oba Elektromehanika), 6. Janez Fink (Napajanja), 7. Roman Pikec (Elektromehanika), 8. Anton Sladič (Polprevodniki), 9. Marjan Bernard (Elektromehanika), 10. Polde Gartnar (Elektomotorji), 11. Mitja Krampl (Elektromehanika), 12. Janez Podlesnik (TELA), 13 Peter Oman (Elektromehanika), 14. Janez Kalan (SVN), 15. Peter Vrhovec (I. C.), 16. Milan Hrovat (Elektromehanika), 17. Marjan Veber (EMO), 18. Matija Kavčič (TEI), 19. Drago Hribšek (TELA), 20. Andrej Bleiweis (Tržaška), 21. Teodor Kranjc (EMO), 22. Stane Pogačnik (Elektromehanika), 23. Jože Meden (I. C.), 24. Jože Škorjanc (MSO), 25. Boris Nasič (I. C.), 26. Marjan Simčič (Tržaška), 27. Marjan Habjan (TGA), 28. Marko Kavčič TEI), 29. Jernej Bojc (TEN), 30. Miro Jančigaj, 31. Darij Hmeljak (Avtoelektrika), 32. Stane Hernaus (Polprevodniki), 33. Anton Brulc (TELA), 34. Drago Štefanič (Avtoelektrika), 35. Franc Srebotnik (Zmaj) –moški C razred:

1. Tone Lotrič (Elektromotorji), 50, 34, 2. Jože Žakelj (Elektromehanika) 50, 39, 3. Miha Gartner (Elektromotorji) 50, 67, 4. Andrej Osterc (I. C.), 5. Albin Mak (Polprevodniki), 6. Janez Ankele (Elektromehanika), 7. Miran Čopi (Avtoelektrika), 8. Rudi Sušnik (Elektromehanika), 9. Mitja Černe (TELA), 10. Rajmund Lušnic (Inženiringi), 11. Alojz Debeljak (TEN), 12. Fedor Gregorič (SVN), 13. Lovro Dagarin (Elektromehanika), 14. Janez Sever (IEZE), 15. Zmago Ivančič (EMO), 16. Rihard Mlekuž (Avtoelektrika), 17. Jože Rupnik (Montaža Idrija), 18. Stane Kovačič (Polprevodniki), 19. Janez Gabron (Elektromehanika), 20. Marjan Kokolj (Tržaška), 21. Marjan Podstudenšek (I. C.), 22. Peter Lah (TELA), 23. Andrej Pečovnik (EMO), 24. Dušan Dolhar (TEN), 25. Vinko Dobnikar (Tržaška), 26. Matija Modic (TEN), 27. Alfonz Girandon (VEGA), 28. Ivan Kukovič (TELA), 29. Pavle Hacin (Polprevodniki), 30. Andrej Lavrič (Tržaška), 31. Jože Dolinar (TEN), 32. Franko Kutin (Avtoelektrika), 33. Andrej Nunar (Elektromehanika), 34. Adi Peitl (Polprevodnik), 35. Matjaž Peklenk (IEZE), 36. Marjan Blažič (IEZE), 37. Janez Gačnik (SVN), 38. Stane Kranjc (TEN), 39. Mirko Gorjup, 40. Zoran Božič (oba EMO), 41. Cene Zupan (TV Pržan), 42. Janez Rupar (Elektromehanika), 43. Cveto Vidovič (Sprejemniki), 44. Franc Zrimšek (EMO), 45. Marko Klemenšek (SVN), 46. Peter Zaletel (Zmaj), 47. Mirko Knez (EMO), 48. Marjan Tavčar (Sprejemniki), 49. Miro Čižman (IEZE), 50. Frenk Ivanuša (TV Pržan), 51. Tone Kovačič (Upori), 52. Gusti Kovačič (EMO), 53. Ivan Kejžar (Elektromehanika), 54. Uroš Vrhunec (IEZE), 55. Janez Strmljan (Sprejemniki), 56. Stane Grubar (Upori), 57. Viljem Safhalter (Avtoelektrika), 58. Karel Grubar (Upori), 59. Janez Jezeršek (IEZE) – moški B razred: 1. Ivan Mohorič (Elektromotorji) 44, 47, 2. Silvo Logonder 46, 40, 3. Milan Nadišar (oba Elektromehanika) 46, 85, 4. Zmago Jeršan (TV Pržan), 5. Janez Gosar (Elektromehanika), 6. Milko Špacapan (Avtoelektrika), 7. Dimitrij Ješe (TIO), 8. Engelbert Ribič (Elektromehanika), 9. Miro Krek (Elektromotorji), 10. Iztok Tominc (I. C), 11. Mitja Zornada (Tržaška) 12. Ljubo Meglič, 13. Marjan Drinovec (oba Elektromehanika), 14. Franc Bizjak, 15. Božo Šarič (oba Avtoelektrika), 16. Boris Durjava (I. C.), 17. Bojan Hladnik (Elektromehanika), 18. Peter Tevž (IEZE), 19. Brane Novak (Napajanja), 20. Blaž Mohorič (Elektromotorji), 21. Slavko Udovč (Elektromehanika), 22. Marjan Debevec (I. C). 23. Slavko Recelj (Napajanja), 24. Milan Brezovec (TELA), 25. Tomaž Rupnik (TGA), 26. Samo Reja (Tržaška), 27. Marko Mrak (IEZE), 28. Štefan Razinger (Elektromotorji), 29. Janez Slatinšek (Tržaška), 30. Tomaž Milač (EMO), 31. Viktor Bitenc (CAOP), 32. Srečko Slapšak (Polprevodniki), 33. Jani Šavs (I. C.). 34. Tone Bitenc (TV Pržan), 35. Miha Dolinšek (Napajanja), 36. Dušan Kovačič (Orodja), 37. Vinko Korošec (TV Pržan), 38. Bojan Slatnik (Tržaška), 39. Jure Petrač (SVN), 40. Stanko Ciglar, 41. Emil Gregorčič (oba EMO), 42. Zoran Lekič, 43. Tomaž Štebe, 44. Fedor Peršin (vsi Tržaška), 45. Vladimir Zupan, 46. Jernej Zajec (oba TELA), 47. Štefan Curk (Avtoelektrika), 48. Marko Kokalj (IEZE), 49. Franc Šinkovec (Vega), 50. Jože Velušček (CAOP), 51. Alojz Dolinar (TELA), 52. Edi Malnarič (Kondenzatorji), 53. Brane Zajc, 54. Anton Golob, (oba SVN), 55. Stašo Majcen (Polprevodniki), 56. Jordan Kodermac (Avtoelektrika), 57. Aleš Breskvar (Tržaška), 58. Vlado Urbas (Inženiringi), 59. Mile Mravlje (TEN), 60. Janez Šorli (I. C), 61. Lado Čadež (TEN), 62 Ivo Kavs (Avtoelektrika), 63. Janez Marinko, (SVN) 64. Miro Jarc (TELA), 65. Cvetko Mole (TEI), 66. Janez Klemenčič (Mont. Idrija) 67. Polde Prevc (Mont. Idrija), 23. Rajko Komac (Avtoelektrika), 24. Darko Zdešar (TEI), 25. Jože Kunčič (TIO), 26. Tine Fajfar (Elektromotorji), 27. Ciril Ilc (Napajanja), 28. Mitja Špruh (SVN), 29. Marko Perko (TGA), 30. Hilmija Hadić (Kondenzatorji), 31. Bogdan Jesenovec (Antene), 32. Ludvik Bešter (Elektromehanika), 33. Rado Lukač (TELA), 34. Franci Prezelj (Elektromotorji), 35. Janez Menard (Antene), 36. Henrik Ličar (Vega), 37. Slavko Šuštaršič (TIO), 38. Janez Žakelj (Antene), 39. Mirko Vodnik (TEI), 40. Marjan Miraj (TV Pržan), 41. Jože Polajnar (EMO), 42. Zoran Tišler (Orodja), 43. Aleš Laznik (TEN), 44. Viktor Rojšek, (Orodja), 45. Boris Kogovšek (oba Tržaška), 46. Miha Gostinčar (TEN), 47. Stojan Štokelj (Avtoelektrika), 48. Vid Vinšek, 49. Miro Potočar (oba Upori), 50. Anton Izgoršek (Polprevodniki), 51, Marine Gruden (Upori) – razred štipendistov: 1. Marjan Salberger 32, 45, 2. Darko Štular 37, 46. 3. Iztok Skok 37, 80, 4. Bojan Marinček, 5. Niko Lapuh, 6. Peter Jurkovič, 7. Miro Pintar, 8. Dušan Mravlje, 9. Matko Jensterle, 10. Janez Frelih, 11. Branko Ambrožič, 12. Leon Omerzel, 13. Branko Čenčič, 14. Boštjan Mis, 15. Branko Garafolj, 16. Franc Grohar, 17. Iztok Knific, 18. Zvonko Medja, 19. Dušan Mikič, 20. Borut Peršič, 21. Bojan Logar, 22. Brane Blatnik, 23. Rudi Stelzer, 24. Slavko Krč, 25. Janez Štefe, 26. Evgen Susinger, 27. Igor Šimenc, 28. Bojan Perko, 29. Branko Babnik, 30. Franc Kmetič, 31. Jože Štupar, 32. Slavko Gartner, 33. Marjan Kos, 34. Franc Janc, 35. Zvone Vidmar, 36. Mavricij Košir, 37. Bojan Ropret, 38. Borut Marolt, 39. Vojko Miklavčič, 40. Marjan Fister, 41. Igor Papler, 42. Drago Kušar, 43. Jože Koželj, 44. Jure Jezeršek, 45. Igor Hrast, 46. Matjaž Peternel, 47. Zvone Mavrič – ekipna uvrstitev 1. ELEKTROMEHANIKA, 2. TRŽAŠKA, 3. AVTOMATIKA, 4. ISKRA COMMERCE, 5. EMO CELJE, 6. ŠIROKA POTROŠNJA, 7. IEZE, 8. AVTOELEKTRIKA, 9. ŠOLSKI CENTER, 10. CAOP, 11. SKUPNE SLUŽBE ZP.

Predsednik ZB ZP Iskra Franc Križnar, ki je na zaključku tekem pozdravil udeležence iger (desno) v strokovnem pomenu z „dušo" iger Janezom Šilcem.

S štarta na daljši progi.

Tako je vozil Bojan Hladnik iz Elektromehanike.

TRETJI SMUČARSKI TEČAJ V GOZD MARTULJKU

Počitniška skupnost organizira tretji smučarski tečaj v sezoni 1976, v času od 6/3 do 13/3–1976

Tečaj bo, kot vsi do sedaj dobro organiziran, omogočil začetnikom, da se naučijo smučarskih veščin. Tečaj bodo vodili priznani smučarski učitelji Iskre.

Tečaj je organiziran v depandansi hotela Špik v Gozd Martuljku.

Tečaj bo 7 dnevni, in se prične v soboto s kosilom, konča pa se naslednjo soboto z zajtrkom.

Cena za odrasle za 7 dni	1.100,00 din
Cena za otroke do 15. leta starosti – za 7 dni	950,00 din.

V ceni so zajeti:

– kompletni hotelski penzion z ojačanim zajtrkom, turistična taksa, shramba smuči, stroški učiteljev, zavarovanje in organizacija.

Prijave za tečaj sprejemamo do vključno 26. 2. 1976, na Počitniško skupnost ZP Iskra, Prešernova 27, tel.: 24-926 in 24-905.

Ob prijavi je potrebno plačati akontacijo 500,00 din, za vsakega tečajnika. Vsi stroški tečaja pa morajo biti poravnani do pričetka tečaja na naši blagajni ali na žiro račun 50104-601-26955 – Počitniška skupnost ZP Iskra, Ljubljana, Prešernova 27.

Organizator si pridržuje pravico preklicati organizacijo tečaja, v kolikor bi bile neugodne snežne razmere ali premalo prijavljenih.

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgovornega urednika Janez Šilc – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Smučarji Elektromehanike spet solidni

Letošnje, že IX. zimskošportne igre občinskega sindikalnega sveta Kranj so načrtovali za 14. in 15. februar na Jezerskem, vendar so jih zaradi tedaj še preslabih snežnih razmer prestavili v Mojstrano. No, problemov kljub temu ni zmanjkalo, saj je organiaizatorjem prav tedaj obilica novo zapadlega snega povzročila nemalo težav, bistveno pa tudi skrčila število udeležencev, katerih se je sicer prijavilo prek 700.

Kljub izrednemu sneženju so tekmovanja v veleslalomu v redu izvedli ob izredni požrtvovalnosti mojstranskih smučarskih strokovnjakov, izvedli pa prvič tudi tekmovanja v smučarskih tekih za ženske in moške.

Skromneje kot navadno doslej, so se IX. iger udeležili tudi smučarji Elektromehanike, tako v veleslalomu, kot tudi v tekih, vendar pa je bilo njihovo, čeprav številčno okrnjeno zastopstvo uspešno, kot smo sicer že vajeni. Skupno je na letošnjih igrah v Mojstrani nastopilo 57 smučark in smučarjev v obeh disciplinah, ih Šolskega centra centra Iskre v Kranju pa 3 smuačrji in 1 smučarka.

Smučarji Elektromehanike so ekipno dosegli prvo mesto, smučarke pa so med desetimi ekipami zasedle šesto mesto. Posamezniki so se v svojih tekmovalnih razredih uvrstili takole: **ženski C razred**: . . .10. Metka Šparovec – **ženski B razred**: 1. Avrelija Prelovšek 55,52, . . . 6. Mira Krampelj, . . .14. Angelca Jaklič – **ženski teki na 3 km**: 1. Helena Bešter 19 : 24, 61 – **moški G razred**: 1. Ivan Stružnik (ŠC) 42, 13, . . . 4. Avgust Smole 46, 79– **moški E razred**: 1. Brane Tomažič 41, 47, 2. Šudi Benedik 42, 71, . . . 5. Anton Rozman . . . . 7. Anton Govekar, 8. Zdene Mačefat, 9. Milan Koblar, 10. Božo Bašelj, . . . 12. Jože Šparovec . . . 17. Štefko Vidic . . . 19. Franc Brezar, . . . 34. Jože Frantar – **moški B razred**: . . . 2. Silvo Logonder 50, 80, . . . 14. Marjan Drinovec, 15. Leopold Žnidar, . . . 21. Janez Gosar 22. Ljubo Meglič, . . . 60. Bojan Jarc, . . . 76. Franc Robežnik– **moški F razred**: . . . . 2. Vinko Šarabon 45, 99 . . . 4. Ivo Bevc, 5. Milan Grohar, 6. Jože Pintar – **moški D razred**: 1. Tomaž Jamnik 40, 07, 2. Brane Jaklič 40, 89 . . . 8. Stane Pogačnik . . . 10. Milan Čelik, . . . 16. Mitja Krampl , . . .25. Emil Sekne – **moški C razred**: . . . 5. Andrej Nunar 52, 36, 6. Ivan Kejžar, . . . 11. Lovro Dagarin, 12. Janez Gabron – **moški A razred**: . . .4. Ivan Parte 50,58, 5. Vinko Šarabon, . . . 8. Bojan Plešec, . . . 13. Anton Kovač . . . 18. Janez Bevc, . . . 23. Stane Benčič, . . . 27. Marjan Rozman – **moški teki: na 5 km**: 1. Jože Šolar 20 : 38, 76, . . . 5. Cene Grašič, 6. Jože Gantar, 7. Andrej Nunar, . . . 9. Filip Grašič, . . . 20. Stane Kert . . . 23. Tomaž Šturm, . . . 28. Rajko Kožar.

–J. Č.

Tomaž Jamnik in Brane Jaklič iz Elektromehanike.

Ekipa Iskre vodi

Šahisti ekipe Iskra I. so v tretjem kolu v četrti skupini igrali z Institutom za elektroniko in vakuumsko tehniko 2 : 2. Svoji partiji sta dobila Jože KEREC in Vito ŠOUKAL. V IV. kolu so premagali Zavod za raziskavo materiala I. z najvišjim možnim rezultatom rezultatom 4 : 0. Zmagali so vsi štirje tekmocalci: Jože KEREC, Milovan RULIĆ, Živorad ANDREJIĆ in Vito ŠOUKAL. Iskra I. je z 12 točkami po IV. kolu v svoji skupini na prvem mestu.

Ekipa Iksra III. je v drugem kolu v drugi skupini izgubila z vodilnim moštvom RTV I. z rezultatom 0 : 4, v III. kolu pa je igrala z IMP 2 : 2 Zmagala sta Janez GRČAR in Spasoje KOSORIĆ. Šahisti Iskre V. so v II. kolu izgubili z Ljubljansko banko I 0 : 4, v III. pa igrali 2 : 2 z Inšpekcijskimi službami. Dobila sta Mladen BAŠČOVANOVIĆ in Pavle JEREB. Iskra III je s štiriki točkami v drugi skupini na 10. mestu, Iskra V pa je s tremi na 12 mestu.

Iskra II je v prvi skupni v tretjem kolu igrala z Litostrojem 1 : 3; edino partijo je dobil Janez KUMŠE. V IV. kolu so premagali Kolinsko tovarno z rezultatom 3 : 1. Zmagali so: Dane ČERNE, Janez KUMŠE, in Jože ŠPENDE. Iskra IV je v isti skupini v III. kolu izgubila z Viatorjem II. 1,5 : 2,5, zmagal je Ilija VARDIĆ, remiziral Metod BOLTE. V IV. kolu so premagali šahiste Centralnih železniških delavnic s 3,5 : 0,5. Zmagali so Đorđe LAZAREVIĆ, Ilija VARDIĆ, Božo PRIMC in remiziral Metod BOLTE. Iskra II je z osmimi točkami v svoji skupini šesta in sedma, Iskra Iv pa s šest in pol točkami na 10. mestu.

Šahisti Iskre VI so v III. kolu v tretji skupini premagali ekipo GP Bežigrad z rezultatom 3 : 1. Zmagali so: Lado ANŽUR, Lado DEKLEVA in Igor DUBROVSKI. V IV. kolu so izgubili z rezultatom 1 : 3 z ekipo Pionir II, zmagal je le Igor DUBROVSKI. Iskra VI je v svoji skupini s štirimi točkami na 13. mestu. Brezigar